

SLIJEDEĆI BROJ
„ŠIBENSKOG LISTA“
IZLAZI U SRIJEDU,
11. siječnja 1967. godine

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XV — BROJ 745/746 — CIJENA 40 DINARA (0,40)

LIST IZLAZI SRIJEDOM

ŠIBENIK, 29. PROSINCA 1966.

1066 - 1967.
Sretno ti, grade

SJEDNICA SKUPŠTINE OPĆINE ŠIBENIK

Više važnih odluka

U petak, 23. o. m. održana je zajednička sjednica svih vijeća Skupštine općine Šibenik. Bila je to posljednja sjednica u ovoj godini. Na dnevnom redu nalazilo se 19 tačaka iz različitih oblasti društvenog života.

Odbornici su na početku sjednice usvojili izmjene i dopune budžeta Skupštine općine Šibenik za 1966. godinu i Odluku o privremenom financiranju potreba općinskih organa uprave i ustanova za razdoblje siječanj—ožujak 1967. godine.

Izglasanjem Odluke o gospodarenju stambenim zgradama društvenog vlasništva, koje se nalaze izvan gradskog područja, odlučeno je da se sve stambene zgrade stave pod upravu poduzeća »Stan«, a da objektima koji imaju društvenu funkciju upravljaju nadležne mjesne zajednice.

Nakon usvajanja Odluke o posebnim uvjetima ribolova na području šibenske općine i Odluke o držanju pasa, odbornici su donijeli Odluku o tarifama naknade za eksproprijirano građevinsko zemljište, prema kojoj je sadašnja tarifa osjetno povećana. Tako je za prvu zonu, koja zahvaća uže gradsko područje, određena tarifa naknade koja za jedan kvadratni metar iznosi 1.200 do 1.500 starih dinara, u drugoj zoni naknada će iznositi 800 do 1.200 dinara, u trećoj zoni 500 do 800, u četvrtj 200 do 500, a u petoj zoni naknada će iznositi 50 do 200 starih dinara po kvadratnom metru.

Pomalo žučna diskusija vodila se u povodu rasprave o Odluci o ustanovljenju lovišta na području šibenske općine. Povod za to bili su još uvijek neizgledni odnosi između Šumskog gospodarstva, s jedne, i Lovačkog saveza, odnosno lovačkih društava, s druge strane. Zaključeno je da se usvajanje te odluke odgodi za jedan kasniji termin.

Skupštinarci su jednoglasno podržali prijedlog građevnog poduzeća »Ivan Lavčević« iz Splita, koje je odlučilo da u uvali Podvršak na otoku Murteru investira i izgradi turističko naselje kapaciteta od 2.500 ležaja u objektima B kategorije. Prva etapa radova ima se završiti do 1968. godine, kada će se raspolagati sa 500 ležaja. Ovo na-

selje zauzimat će prostor od 11 hektara i njegovo potpuno dovršenje predviđa se do 1970. godine.

Na kraju sjednice data je suglasnost na Odluku Skupštine komunalne zajednice socijalnog osiguranja poljoprivrednika da osobni doprinos za pokriće troškova osnovnog zdravstvenog osiguranja poljoprivrednika iznosi 2.900 starih dinara po svakoj osiguranoj osobi. Isto tako donijeta je odluka da doprinos iz osobnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti iznosi 11% od katastarskog prihoda, a 6 posto od usluga koje poljoprivrednici pružaju turistima.

Sjednica je završena toplim riječima koje je predsjednik Skupštine općine Jakov Grubišić uputio odbornicima, zaželivši im uspješan i plodan rad u 1967. godini. (jj)

Zabilježeno

Predsjednik Skupštine općine Šibenik Jakov Grubišić ponovo je izabran za predsjednika Vijeća Festivala djeteta. Izbor novog Sekretarijata izvršen je na prvoj sjednici Festivalnog vijeća, koja je prošlih dana održana u Zagrebu. Radojko Prelić iz Beograda i Pero Budak iz Zagreba izabrani su za potpredsjednike, a Janez Vrhunc iz Ljubljane i Drago Putniković iz Šibenika za članove Sekretarijata.

Na Poljani maršala Tita, gdje će biti uređen park djeda Mrza, pripremaju se za mališane brojna iznenađenja. Centar za scensku kulturu i Festival djeteta izgradit će za vrijeme novogodišnjih praznika mali grad bajki, koji će pobuditi velik interes kod najmlađih stanovnika ovog grada. U takvom ambijentu djed Mrza će mališanima čestitati Dan dječje radosti, koji će biti obilježen različitim manifestacijama.

Centar za scensku kulturu otvorio je u foyeru Narodnog kazališta didaktičku izložbu na temu »Kako nastaje slika«. Na toj izložbi, prvog takve vrste u Šibeniku, prezentirano je deset eksponata Izložba je bila otvorena do 28. o. m.

Na međuskolskom natjecanju u gradu malokalibarskom puškom sudjelovalo je trinaest ekipa u muškoj i ženskoj konkurenciji. Pehar predsjednika Skupštine općine Šibenik osvojila je ekipa Skole za učenike u privredi, koja je zabilježila dvostruki uspjeh — pobijedila je u muškoj i ženskoj konkurenciji.

Klub ljubitelja filma dobro radi. Svake nedjelje organiziraju se kino-predstave remek-djela svjetske kinematografije, a gostuju i renomirani filmski radnici. Na budućim nastupima, koji će se organizirati početkom iduće godine, u Klubu ljubitelja filma gostovat će redatelj Mimica i Vukotić.

U povodu Dana Armije pripadnici šibenskog garnizona i članovi SUBNOR-a održali su predavanja u svim šibenskim školama. Ekipa predavača brojila je 30 članova, a izlagali su na temu o stvaranju i razvoju Armije, te o životu u sadašnjim jedinicama JNA. (B)

Turistički krediti

Ponovo, ali drukčije

U Jadranskoj banci u Šibeniku informirani smo o načinu i uvjetima dobivanja turističkih i potrošačkih kredita u 1967. godini. Turistički kredit izdavat će se i dalje, ali smo onim domaćinstvima koja će, uz povećanje kapaciteta i poboljšanje uvjeta za smještaj, svoje kapacitete davati na korištenje inozemnim turistima, i to podstetvom turističkog poduzeća ili društva. Takvo korištenje bit će uvjetovano za svo vrijeme dok se kredit ne otplati i na temelju čvrstog ugovora, s tim da dio retencione kvote koje proizvede ili društvo ostvari putem dotičnog domaćinstva ustupe Jadranskoj banci.

Potrošački kredit izdavat će se od 10. lječnja 1967. godine, ali ovoga puta po nešto drukčijim uvjetima. Naime, oni tražioc kredita čija mjesečna zarada iznosi do 70 tisuća starih dinara, moći će podići kredit u visini od jedne šestine svoje zarade, dok će osobe koje imaju preko 70 tisuća starih dinara mjesečne zarade koristiti kredit u visini od jedne osmine svoje zarade.

Najveći kredit koji će banka moći izdavati je 400 tisuća starih dinara. Ostali uvjeti za dobivanje potrošačkih kredita ostali su neizmijenjeni, pa prema tome tražioc kredita će i dalje polagati 20 posto gotovine od ukupnog iznosa odobrenog kredita i uz ktmate od 7 posto. Otplata kredita trajat će dvije godine.

To su zaključci što ih je na sjednici donio Kreditni odbor za potrošačke kredite i kredite za unapređenje turizma. (j)

Zahvala »Elektri«

I danas, kada su mnogi skloni da poveruju kako se radne organizacije teško odvajaju od »svoga« dinara, makar ga trebale dati i za nužno potrebne službe, ti isti kolektivni »odriču« se svojih zarada i pomažu one koji im se obrate i koji su im potrebni.

Jedan vrlo rječiti primjer o tome najbolje će nam potvrditi kako je radni kolektiv »našao razumijevanja« za one koji su mu se obratili.

Bilo je to prije dva mjeseca. Dječji vrtić »Ante Santić« obratio se s molbom šibenskoj »Elektri« — da mu ona pomogne oko premještanja električnih instalacija koje se nalaze s vanjske strane zidova, jer da postoji opasnost od požara. Kolektiv dječjeg vrtića tražio je da »Elektra« pomogne samo djelimično. Ali, organ upravljanja u »Elektri«, znajući položaj dječjih vrtića, odlučili su da pomognu — SVE!

I tako su radnici dvanaest radnih dana proveli u dječjim vrtiću »Ante Santic«, dobrovoljno ukopavajući instalaciju u zid. Čak je »Elektra« dala i materijal: žicu, žarulje, utikače, razvodne kutije, balone i sve ostalo.

Kolektiv dječjeg vrtića »Ante Santic« zamolio nas je da radnicima »Elektra« prenesemo javnu zahvalu na pomoći i razumijevanju i da im ujedno kažemo — da im mališani ovog vrtića čestitaju Novu 1967. godinu.

J. G.

UZ DAN ARMIJE

Društveno-politički radnici komune čestitaju praznik komandantu šibenskog garnizona — Francu Kočevaru.

I ovogodišnji praznik Dana Armije proslavljen je različitim manifestacijama, u kojima su sudjelovali omladinci i pripadnici JNA. Dvadeset i pet godinašnja JNA i narodne revolucije započela je raznim kulturnim i sportskim priredbama u jedinici Garnizona, te međusobnim natjecanjima omladine i vojnika. Osim priredbe na temu »Pokaži što znaš«, svi učenici šibenskih srednjih škola pisali su zadaće na temu »25 godina JNA«. Za najuspješnije radove učenicima su podijeljeni pokloni.

Uoči Dana Armije paljene su logorske vatre, a u školama su evocirane uspomene iz slavnih

dana narodnooslobodilačke borbe. Na svečanoj akademiji u Narodnom kazalištu izveden je kulturno-umjetnički program, a zatim su podijeljene nagrade učenicima za najbolje pismene sastave. Na sam Dan Armije, 22. prosinca, pripadnici Garnizona i predstavnici društveno-političkih organizacija šibenske komune položili su vijence u Parku strijeljanih, na mjestu gdje su pogubljeni Rade Končar i drugovi, a zatim je u Domu JNA komandant šibenskog garnizona, general-potpukovnik Franc Kočevar priredio prijem, kojemu su prisustvovali članovi Saveza pionira i predstavnici javnog i kulturnog života grada.

General potpukovnik Franc Kočevar među nagrađenim učenicima.

- Svim svojim čitaocima, suradnicima i građanima naše komune,
- te onima koji nam pomažu da svestranije informiramo javnost

želimo

SRETNU NOVU 1967. GODINU

NIP ŠTAMPA Šibenik i redakcija ŠIBENSKOG LISTA

OSJEKA SE SVE VEĆA POTREBA ZA OSNIVANJEM POSLOVNIH UDRUŽENJA
POLJOPRIVREDNIH RADNIH ORGANIZACIJA

PIŠE: DANE SEKSO EFIKASNJA POLITIKA U POLJOPRIVREDI

— Najveći dio našeg područja je krševit, sa nekoliko manjih kraških polja i ogoljelim kamenjarom.

— Raspored oborina nepovoljan je za poljoprivrednu proizvodnju, jer u mjeseci- ma najveće vegetacije ima najmanje oborina.

— Na našem području danas djeluje 21 poljoprivredna zadruga. Njihov ukupni promet iznosi više od 6 milijardi starih dinara.

— Ali, danas postoji i toliko planova proizvodnje, a rad se odvija bez potrebne suradnje među zadrugama.

— U strukturi prometa više od 70 posto otpada na trgovinu mješovite robe, dok na vlastitu proizvodnju poljoprivrednih zadruga otpada samo 2 posto.

— Reprodukcionni materijal zadruga nabavljaju kod različitih prodavača i uz različite cijene — čak i iz treće ruke. Time je osobito pogođen individualni proizvođač, jer robu kupuje previše skupo.

— U plasmanu poljoprivrednih proizvoda postoji velika heterogenost. Otuda i gubimo devizna sredstva, koja su našim zadrugama i poljoprivrednim proizvođačima potrebna za kupnju poljoprivrednih strojeva.

— Izlazi ipak postoje u osnivanju poslovnog udruženja poljoprivrednih zadruga, u zajedničkom nastupanju na tržištu, u orijentaciji na stočarstvo, voćarstvo i druge neiskorištene grane, u kooperaciji zadruga s individualnim proizvođačem, u boljoj nabavi sadnog materijala i u zaštiti poljoprivrednih kultura od štetočina i bolesti...

Dakle, ne više razjedinjeno i rascjepkano, već jedinstveno, udruženo i zajednički.

Još početkom ove godine bilo je sa strane Osnovne privredne komore u Splitu, preko Sekcije za poljoprivredu, pokrenuto pitanje osnivanja poslovnih udruženja poljoprivrednih zadruga i ostalih radnih organizacija iz ove privredne oblasti. Tu ideju inicirali su sami predstavnici poljoprivrednih organizacija — koji u ovoj komori djeluju i rade. Oni su, polazeći od iskustva i korisnosti drugih, kada je riječ o poslovnom udruživanju u našoj privredi, a posebno na osnovu već stečenih iskustava i u poljoprivredi, došlo do zaključka da se i u toj privrednoj djelatnosti odgovarajućim oblicima poslovnog udruživanja može doprinesti intenziviranju i unapređivanju proizvodnje. Suočeni s pozitivnim iskustvima udruživanja poljoprivrednih zadruga u Dalmaciji — Omiš, Brač i drugi — oni su posebno upućivali na potrebu da se i u ostalim općinama na području kotara pristupi osnivanju takvih udruženja. Tako je ta inicijativa, kao jedno pozitivno nastojanje, prihvaćena i u našoj komuni. Podržavajući ideju, Općinski komitet SKH Šibenik organizirao je u svibnju ove godine jedno šire savjetovanje svih radnih organizacija iz poljoprivrede. Savjetovanju su prisustvovali predstavnici organa upravljanja, rukovodioci tih radnih organizacija i sekretari osnovnih organizacija Saveza komunista. Razumljivo je da je tema savjetovanja po dijapazonu problema u poljoprivredi bila mnogo šira, ali je u sklopu te šire problematike bilo riječi o potrebi osnivanja poslovnih udruženja, pa je i zaključeno da se na njegovu osnivanje ubrzano radi.

Osnovne karakteristike šibenske općine očituju se u tome — da ona zauzima sjeveroistočni dio sjeverodalmatinske regije, koja se pruža uz jadransku obalu od Vranskog jezera do Rogoznice. Ukupna površina općine iznosi 1.033 km² i na njoj danas živi više od 82.000 stanovnika. Prostorno pomatrano, ovo je područje veoma heterogeno i seže od najudaljenijih pučinskih otoka Jadrana do tipičnih krajeva Dalmatinske zagore. Najveći dio ovoga područja je izrazito krševit, sa nekoliko manjih kraških polja i ogoljelim kamenjarom, dok rubovi sjeverodalmatinske zaravnj sežu duboko u prostor Zagore, potencirajući njenu gospodarsku zaostalost. Gledajući geografski, prostranstvo naše komune možemo podijeliti u tri sasvim različite cjeline: na otoke, na obalu i na Zagoru. One se po svojim obilježjima znatno razlikuju, te predstavljaju izrazite kontraste prostorne organizacije.

Oborine su glavni element koji, uz temperaturu, daje obilježje poljoprivrednoj proizvodnji ove regije. Srednja količina godišnjih oborina kreće se od 850 do 950 mm. Najviše oborina padne u listopadu, studenom i prosincu, a najmanje u srpnju i kolovozu. Prosjek oborina u zimskim mjesecima iznosi oko 130, a u ljetnim do 40 mm. Takav raspored oborina nepovoljan je za poljoprivrednu proizvodnju, jer u mjesecima najveće vegetacije ima najmanje oborina, pa u pogledu čuvanja vlage ova područja zahtijevaju posebne agrotehničke. Od klimatskih faktora temperatura i oborine imaju presudan utjecaj na poljoprivrednu proizvodnju, tako da uz karakter tla određuju sastav poljoprivredne proizvodnje ovoga područja. Upravo zbog tih osnovnih karakteristika kod nas je u poljoprivrednoj proizvodnji prisutan uglavnom uzgoj drvenastih kultura, koje najbolje podnose već opisane uvjete. U ekonomskom smislu, pored masline, bajame, smokve, maraske, kajsije, šljive, breskve, orasa, kruške i drugih drvenastih kultura, uzgoj vinove loze je najvažniji i taj uzgoj zauzima prvo mjesto, jer se oko 70 posto poljoprivrednog stanovništva pretežno bavi vinogradarstvom. Zbog toga općina Šibenik u pogledu vinogradarske proizvodnje zauzima značajno mjesto u našoj zemlji.

Veoma teški uvjeti prodaje poljoprivrednih proizvoda upućivali su vinogradare i ostale poljoprivredne proizvođače još u prijeratnim godinama da se kroz zadrugu, kroz udruženje, suprotstave i odupru eksploataciji, špekulaciji i zelenlaštva. Tadašnje vlasti, štiteći interese privatnog kapitala, sprečavale su i ometale postojanje takvih udruženja, što je imalo za posljedicu neugodnu scenu, koje su se očitovala u tuči između seljaka i žandara, jer su oni optuživali seljake kao buntovnike i komuniste.

Današnje poljoprivredne zadruge osnovane

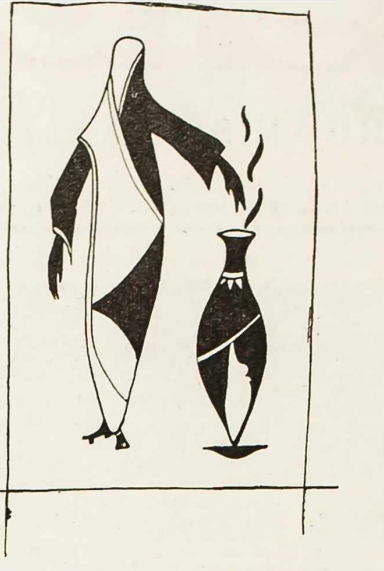
su neposredno poslije oslobođenja zemlje i prošle su tako kroz raznovrsne oblike svoga razvitka. Dakle, naše su poljoprivredne zadruge ostavile iza sebe punih 20 godina uzornog i plodonosnog rada. U tom razdoblju one su imale, a i danas imaju — vrlo važnu ulogu u razvijanju socijalističkih društvenih odnosa na selu. One tu ulogu, pored razvoja poljoprivrede, ispunjavaju i u izgradnji komunalnih objekata (voda, električna, putevi) i u razvijanju kulturne djelatnosti, turizma, i slično.

Usporedo sa osnivanjem zadrughih organizacija osnivala su se i njihova udruženja. Otuda pa do danas imali smo nekoliko oblika udruživanja. Tako smo imali Zadrughu poslovni savez, Poljoprivredno-šumarsku komoru i sada Osnovnu privrednu komoru Split, u kojoj su, kao i ostale radne organizacije, obavezno uključene i sve poljoprivredne zadruge. Treba reći i to — da svrhu i zadatke tih udruženja ne možemo negirati, jer su u svome radu kroz protekli period doprinosili razvijanju, jačanju i osamostaljivanju svojih članova. Težište rada tih udruženja od danas bilo je više usmjereno na prikupljanje i obradu podataka, na kadrovsku politiku — školovanje, na odgovarajuća dogovaranja, i slično, a manje na konkretne probleme i poslovnu politiku, u čemu se i sastoji nedostatak tih udruženja. Upravo zbog toga, a na osnovu iskustava i po uzoru na neke općine u Dalmaciji — Omiš, Brač i u posljednje vrijeme Zadar, kao i postojeće situacije na našem području — nikla je ideja o nužnosti osnivanja poslovnih udruženja poljoprivrednih organizacija i u našoj općini. Ta su nastojanja, kako će se dalje vidjeti, posljedica objektivnih prilika sadašnje organizacije, a time i problema s kojima se suočavamo u poljoprivredi.

Na našem području danas djeluje 21 poljoprivredna zadruga (njihov ukupni promet iznosi više od 6 milijardi starih dinara), što znači da postoji isto toliko planova, bilo kratkoročnih, bila dugoročnih, i da se isto tako razdobljeno, tj. odvojeno, bez ikakve suradnje među zadrugama, provodi tekuća poslovna politika i dugoročnija poslovna orijentacija. Ako, nadalje, pogledamo strukturu ukupnog prometa poljoprivrednih zadruga, vidjet ćemo da oko 70 posto prometa otpada na trgovinu mješovite robe, u kojoj je sadržan i promet materijala za reprodukciju u poljoprivredi, da otkup poljoprivrednih proizvoda učestvuje sa oko 15 posto, da je vlastita poljoprivredna proizvodnja zastupljena sa svega 2 posto i da ostale djelatnosti u tom ukupnom prometu učestvuju sa 15 posto — ugoštinjstvo, transport i druge uslužne djelatnosti.

U strukturi prometa trgovinske robe velikim dijelom učestvuje reprodukcionni materijal za poljoprivredu — umjetno gnojivo i sredstva za zaštitu bilja. Kod toga je važno napomenuti da se taj reprodukcionni materijal nabavlja od svih mogućih dobavljača, a uglavnom od trgovinskih poduzeća — iz druge ili treće ruke! Dakle, roba se nabavlja od svuda i gotovo nikako od direktnih proizvođača tih dobara, jer ovaj, što je sasvim normalno, nema interesa za kupce neznatnih količina njegove robe — svaka zadruga nabavlja sama za sebe. Budući da se roba nabavlja od raznih dobavljača, pod različitim uvjetima i različitim cijenama, kod formiranja prodajnih cijena to izaziva veliko šarenilo. Razumljivo je da različite cijene gotovo uvijek imaju negativne posljedice i negodovanje kod individualnih proizvođača. Ne treba ni govoriti koliko bi se efekti mogli postizati ako bi se samo nabavilo, a posebno materijala za reprodukciju, jedinstveno i direktno istupalo kod proizvođača tih dobara.

Otkup poljoprivrednih proizvoda, kao što je rečeno, učestvuje u ukupnom prometu sa oko 15 posto. Struktura otkupa sastoji se uglavnom od maraske, bajame, smokve, grožđa, vina, rakije, pršuta, kože, vune, voća i povrća, te ljekovitog i aromatičnog bilja i nekih poljoprivrednih proizvoda. Među navedenim poljoprivrednim proizvodima posebno se svojom konjunkturou ističu maraska i bajame, kako na domaćem, tako i na međunarodnom tržištu. Danas kod otkupa i plasmana poljoprivrednih proizvoda postoji također velika heterogenost. Jedan te isti proizvod u isto se vrijeme otkupljuje i prodaje u svakoj zadrugi, najčešće po različitim cijenama! Koje štetne posljedice proizlaze iz tako nejedinstvene

poslovne politike, vidjet će se na primjeru maraske.

Na ovom našem području, kod prosječnog uroda, može se proizvesti i otkupiti oko 1.500 tona maraska. Taj se proizvod u najvećem slučajeva izvozi na vanjsko tržište, ali u neprerađenom stanju. Ove je godine za jednu tonu maraske na svjetskom tržištu postignuta cijena od 420 USA dolara. Ako pomnožimo moguće količine proizvođača sa navedenom cijenom, dobivamo iznos od 630.000 USA dolara, što svakako predstavlja značajan finansijski efekt. Postavimo li pitanje šta od toga dobivaju zadruge i individualni proizvođači, onda treba reći da njima, kako se to danas obavlja, taj devizni efekt direktno ništa ne donosi i retenciona kvota, koja danas čini 7 posto (ubuduće bit će i veća) deviznog ostvarenja u izvozu, ostaje isključivo izvozniku. Iz toga proizlazi logičan zaključak — da bi, nastupajući zajednički i organizirano u plasmanu poljoprivrednih proizvoda — posebno maraske — bilo moguće (iako je to i do danas bilo moguće, ali to ne susrećemo gotovo ni u jednoj poljoprivrednoj zadrugi) uvjetovati podjelu retencione kvote između zadruga i samog izvoznika. Pa i ne samo to, zajednički i jedinstvenim istupima u nabavi, otkupu i plasmanu bilo bi moguće postizati i druge korisne efekte (napr. zajedničko rješavanje problema prerade grožđa i otkupa vina), a time i unapređenje poljoprivredne proizvodnje.

Upotreba poljoprivrednih strojeva za obradu vinograda i voćnjaka sve češće se pojavljuje i u našim prilikama. Proizvođači tih, za naše uvjete prikladnih, moto-kultivatora za sada su strane firme »PASQALI« u Italiji i »GUTTBRAU« u Zapadnoj Njemačkoj. Naša uvozna poduzeća prodaju ih isključivo za devizna sredstva, a poljoprivrednik devizna nema, iako se, vidjeli smo prije, njegovi proizvodi plasiraju na vanjsko tržište — za devizna sredstva! Zašto te pogodnosti ne koristimo? Sigurno da je to pitanje samoorganizacije i kvalitetno drukcije upućivanja u procesu u našoj zemlji nastaje.

Što se tiče proizvodnje tih sredstava u našoj zemlji, u zadnje vrijeme pojavljuje se u kooperaciji s navedenom firmom iz Italije poduzeće za proizvodnju poljoprivrednih strojeva »Tom Vinković« iz Bjelovara, ali se i tu moto-kultivatori za sada mogu kupiti samo za strana sredstva plaćanja. Međutim, u Jadranskoj banci u Šibeniku ulažu se napori da se iznađe odgovarajuće rješenje — kako bi proizvođači došli u položaj da te strojeve nabave i za dinarska sredstva.

Vlastita poljoprivredna proizvodnja u strukturi ukupnog prometa poljoprivrednih zadruga učestvuje sa svega 2 posto. Od 21 poljoprivredne zadruga vlastitom proizvodnjom bave se uz ostale djelatnosti, PZ Skradin, PZ Bratiškovci, Šibenik i još neke. Poznato je da na našem području nema poljoprivrednih površina u društvenom vlasništvu, a kupnja zemlje u našim uvjetima veoma je nepovoljna. Sredstva iz bankarskih izvora mogu se teško dobiti, jer naše zemljište ne ispunjava uvjete kategorije, a vlastita sredstva zadruga jako su minimalna za kupnju veoma škrte i skupe zemlje dalmatinskog krša. Stoga je poljoprivredna proizvodnja u društvenom vlasništvu dosta složeno pitanje, koje ćemo u budućnosti, a to znači s vremenom i prilikama, rješavati drukčije nego danas.

Šećer nagriza vinograde

U toku 1966. godine, a naročito u drugoj polovici, naveliko je porasla potrošnja šećera na području naše komune. Netko bi mogao pomisliti da ljudi više piju kavu, čajeve ili da prave razne poslastice.

Ali, na žalost, nije tako. Šećer se pretvorio u alkohol i počeo da nagriza korijenje vinograda. Čudne li rečenice! — reći ćete. Pa zar je uopće moguće da šećer dođe u dodir s korijenjem vinograda?

Da, moguće je, jer je proizvodnja patvorenih vina zauzela toliko maha da već danas predstavlja ozbiljan problem — o kome odgovorni faktori treba da najozbiljnije pvedu računa, a osobito što su time pogođeni siromašni i pošteni vinogradari, proizvođači prirodnog vina — jer ga ne mogu plasirati po cijeni koju zaslužuje, te potrošači koji umjesto prirodnog vina piju čašicu zašećerene vode.

Prije desetak godina na po-

dručju Piramatovaca, Bribira, Krkovića, Zažvića i drugih mjesta — vladao je veliki interes za podizanje mladih vinograda, jer je u tome ležala perspektiva ovog kraja.

Danas takav interes više ne postoji, i to zato što »glavna sirovina« za proizvodnju vina dolazi iz Zupanje, Osijeka i drugih mjesta.

Za bolju ilustraciju tih slučajeva navest ćemo samo nekoliko primjera.

Potkraj rujna, u popodnevnom

Do sada smo često samo planirali povećanje obradivih površina u društvenom vlasništvu, ali od toga nismo činili gotovo nikakav korak naprijed — makar što se tiče naših prilika. Zato je upravo dobro što smo napustili takav pristup, jer on nije vodio računa o specifičnim uvjetima ovog kraja, a oni se očituju u veoma velikoj raspargeliranosti i škrтости zemlje, u pomanjkanju vode, teškoćama u mehaničkoj obradi zemlje, što je opet u svojoj ukupnosti dovodilo pitanje rentabilnosti takve proizvodnje sa sredstvima u društvenom vlasništvu, kao jednog od osnovnih faktora ekonomike — kojom je i privredna reforma u ovoj fazi još čvršće utvrdila temelje.

No, bilo bi ipak uputno tražiti izlaze, iako se postavlja pitanje u čemu. Ja mislim da nam do danas nedostaju pokušaji u stočarstvu, posebno u ovčarstvu i peradarstvu. Zato bi bilo potrebno da se na tom planu od strane neke zadruge i individualnih proizvođača ipak nešto pokuša. Mislim da čitava naša općina, a posebno sjeverozapadno područje imaju uvjeta da se polagano, ali sigurno i smišljeno — upućuju naročito u ovčarstvo.

Dakle, ukoliko su iscrpljene sve mogućnosti poljoprivrede u društvenom vlasništvu, o čito je da u našim prilikama postoje i drugi putevi. Po mom mišljenju, ti putevi predstavljaju neiscrpan izvor suradnje zadruga sa individualnim poljoprivrednim proizvođačima. Ovdje ne želim govoriti o konkretnim oblicima te suradnje, koja po dijapazonu interesa može svakoga dana biti sve veća, ali moram napomenuti pitanje sadnog materijala i zaštitu poljoprivrednih kultura od biljnih bolesti i štetočina, jer se za prvo još nismo organizirali, a drugo nam, po mom mišljenju, nanosi velike štete — maslina, maraska, i drugo voće.

Ako sve to rezimiramo i sagledamo nedostatke u radu poljoprivrednih organizacija, koji su rezultat rascjepkanosti i razjedinjenosti u vođenju poslovne politike, dolazimo do zaključka da samo jedinstvenim, udruženim istupanjem na tržištu možemo otkloniti sve dosadašnje greške i unapređivati poljoprivrednu proizvodnju — koja je moguća i u našim uvjetima. Prema tome, odmah se postavlja i pitanje: koji su to osnovni zadaci udruženja za čije se osnivanje zalažemo? U prvom redu treba reći da se ciljevi udruženja ostvaruju izvršavanjem zadataka članova udruženja, a to se postize:

— ostvarivanjem racionalne poljoprivredne proizvodnje, prerade i dorade poljoprivrednih proizvoda,

— organiziranjem racionalnog plasmana poljoprivrednih proizvoda, osiguravajući kod toga optimalne uvjete i jedinstvenu politiku cijena,

— organiziranjem i koordinacijom nabave, i to u prvom redu materijala za reprodukciju u poljoprivredi, pružanjem stručne pomoći u tehnologiji proizvodnje i organiziranjem opskrbe kvalitetnim sadnicama i sjemenjem raznog bilja,

— poduzimanjem mjera u razvoju odgovarajuće robne proizvodnje kroz dugoročnu kooperaciju sa društvenim organizacijama i individualnim poljoprivrednim proizvođačima,

— odnosi među članovima udruženja određuju se ugovorom o osnivanju i pristupanju udruženju, a rad udruženja uređuje se statutom. Aparat udruženja treba da bude stručan i po mogućnosti što manji, kako bi i teret članica za njegovo uzdržavanje bio što podnošljiviji. To isključivo određuju sami članovi udruženja.

Svrha je, dakle, udruženja da se zajednički i što cjelovitije provodi efikasnija politika razvoja i unapređenja poljoprivrede u komuni.

Mislim da nije potrebno posebno isticati koliko se osjeća potreba da se što prije pristupi osnivanju poslovnih udruženja poljoprivrednih radnih organizacija, jer mnogo govori da je to neophodno potrebno. Do danas je odluku o tome donijelo više od 50 posto poljoprivrednih zadruga, pa to upućuje na zaključak da će takve odluke donijeti i ostale zadruge i druge radne organizacije vezane za poljoprivredu, bilo da su sa ovog područja ili iz drugih krajeva naše zemlje.

Ovdje treba reći i to — da i šibenska vinarija u ovom, po mom mišljenju, veoma važnom koraku ne smije ostati po strani, jer i ona svoje interese može jedino ostvarivati kroz takve oblike organizacije — koji će više nego do sada doprinositi njezinu razvoju i razvoju poljoprivrede ovog područja uopće. Zbog toga je potrebno da se što prije pristupi osnivanju ovoga udruženja. Uspjesi neće izostati ako ih ozbiljno shvate i ponesu ljudi i radne organizacije čiji je osnovni zadatak da razvijaju i unapređuju poljoprivredu u ovom dijelu Dalmacije. Ali, u izvršavanju toga zadatka potrebni su, kao i inače u životu, polagan i smišljeni koraci.

satima, došli smo u prodavaonicu jedne poljoprivredne zadruge. Upravo je bio kamion sa oko 5 tona šećera, kojeg su smjestili u skladište. Drugi dan (prije podne) ušli smo u istu prodavaonicu. Vreća sa šećerom više nije bilo. Prodavač nam je objasnio da su ih prodali, što znači da su toga popodneva radili non-stop!

Za vrijeme ovogodišnjeg berbe grožđa i »Vinoplod« je na terenu otkupljivao. Ljudi su prodavali, neki kao svoje viškove, neki iz materijalnih potreba, neki iz finansijskih, itd. Ali, među njima je, ne mali broj, bilo i onih koji su imali ovakvu računicu: prodati jedan dio grožđa, pa za dobiveni novac kupiti šećer i proizvesti — tričetiri puta više vina nego što bi ga se dobilo od prodanog grožđa!

Zar i to ne govori da naslov ovog članka nosi svoje pravo ime. Problem postaje sve ozbiljniji, i za njega se mora tražiti rješenje. U protivnom, može se lako dogoditi da čak ostanemo i bez vinograda i bez vinogradara.

Frane Podrug

U POVODU GODIŠNJE SKUPŠTINE DRUŠTVA ZA
PROUČAVANJE I UNAPREĐENJE POMORSTVA
JUGOSLAVIJE

ZNAČAJNA POMORSKA LUKA U DOBA NARODNIH VLADARA

Predsjednik Društva, akademik dr Grga Novak, u svojoj pozdravnoj riječi izrazio je zadovoljstvo što se redovna godišnja skupština Društva za proučavanje i unapređenje pomorstva Jugoslavije održava u Šibeniku, koji ove godine slavi 900-godišnjicu svoga prvog spomena, a zatim je rekao: »Šibenik zauzima istaknuto mjesto u historiji našeg pomorstva. Još u doba hrvatskih narodnih vladara, a posebno u vrijeme boravka Krešimira IV u ovom gradu, potkraj 1066. godine, Šibenik je kao značajna pomorska luka na Jadranu bio pun brodova — tada moćne hrvatske mornarice. Takav je ostao i u narednim stoljećima, kada je Šibenik i dalje bio izrazito pomorski grad i sjedište mornarice.«

U nastavku svoga govora dr Grga Novak se osvrnuo na doba procvata ovog grada u XV i XVI stoljeću, a posebno je spomenuo njegovu ulogu u buđenju narodne svijesti tokom XIX stoljeća. Šibenik je sredinom prošlog stoljeća, rekao je dr Grga Novak, bio žarište južnoslavenskih ideja u borbi za nacionalno oslobođenje ovih krajeva od Austrougarske i jedan od prvih gradova u Dalmaciji u kojem je općina došla u hrvatske ruke. Svoju borbenu tradiciju Šibenik je nastavio i u doba narodnooslobodilačkog rata, a i danas je kao industrijsko-pomorski centar ovog dijela Dalmacije — nastavlja na procvat ovog kraja i naše socijalističke domovine.

DAN POMORSTVA — OPĆENACIONALNI PRAZNIK

U svome izvještaju glavni tajnik Društva za proučavanje i unapređenje pomorstva Jugoslavije dr Vjekoslav Maštrović rekao je da je Društvo u svome četverogodišnjem djelovanju postiglo zapažene uspjehe u proučavanju pomorskih nauka i u njihovu povezivanju s praksom. Ono se isto tako afirmiralo i izvan granica naše zemlje, naročito preko svoga Zbornika, koji je dosad objavljen u četiri toma i sadrži 161 stranicu naučno-stručnih rasprava.

Dan pomorstva trebao bi da postane općenacionalni praznik naših naroda, rekao je dr Vjekoslav Maštrović, pa je nastavio: »U tom smislu preporučeno

je svim pomorskim ustanovama i poduzećima da se ubuduće više nego dosad aktiviraju, kako glavni teret proslave ne bi isključivo pao na Ratnu mornaricu, već na sve ostale pomorske institucije u zemlji.

Na skupštini je zaključeno da se u naredne tri godine Dan pomorstva Jugoslavije proslavi u Splitu, Kotoru i Ninu: 1967. godine u Splitu — povodom 25 - godišnjice osnutka Jugoslavenske ratne mornarice, 1968. godine u Kotoru — povodom 50-godišnjice pobune mornara u Boki, a da 1969. godine proslava u Ninu bude povezana sa 900 - godišnjicom izdanja Krešimirove povelje »Mare nostrum«.

U svome godišnjem izvještaju dr Maštrović je naglasio da je protekla godina bila ispunjena radom na razmatranju aktualnih problema pomorske privrede. Među ostalim, Društvo je dalo i svoje primjedbe na Društveni plan 1966—1967. godine, a sa nekim savezanim organima sklopilo je ugovore o izvršenju određenih znanstvenih zadataka.

Posebno mjesto u sklopu ovog društva zauzima izdavačka djelatnost. U protekloj godini objavljena je četvrta knjiga »Pomorskog zbornika«, zatim druga knjiga iz zbirke »Studije«, te četvrta i peta knjiga iz zbirke »Posebno izdanje«. Osim toga, Društvo je aktivno djelovalo kroz rad devet svojih odjela i

deset područnih tajništva, čija se sjedišta nalaze u većim priobalnim gradovima, te u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani. I nije nikakvo čudo, rekao je na kraju dr Maštrović, da je ovo Društvo postalo jedinstvena institucija u svijetu.

Jakov Grubišić predaje spomen-povelju grada dr Grgi Novaku

OD POČETKA GODINE PREDSTAVAMA CENTRA ZA
SCENSKU KULTURU I FESTIVAL DJETETA
PRISUSTVOVALO

56 tisuća gledalaca

Sudeći po prezentiranim podacima, može se zaključiti da je jednogodišnja »žetva« Centra za scensku kulturu i Festival djeteta — ustanove što je nastala integracijom dotad triju samostalnih kulturnih kuća — veoma plodna. Naravno, treba i ovom prilikom naglasiti da Centar za scensku kulturu i Festival djeteta nije mogao (a to mu i nije stavljeno u radni zadatak) u nekim vidovima kulturne potrošnje zamijeniti pristanak djelovanja profesionalnog dramskog ansambla.

Imajući upravo to na umu, čini nam se da je na mjestu konstatacija da je Centar za scensku kulturu u prvoj godini svoga rada sasvim ispunio očekivanja.

Da bismo te, potkrijepili, iznijeli ćemo nekoliko podataka. Bit će to, u stvari, sažet prikaz rada pojedinih ogranaka Centra za scensku kulturu i Festival djeteta.

BOGAT DRAMSKI REPERTOAR

Od početka rada ustanove izvedeno je desetak premijernih predstava. Počelo je »Maskama« od Tomislava Slavice, pa je nedugo zatim pionirska scena prikazala »Zelene zrake« od Vojmilca Rabadana. Nakon toga slijedila je premijera omladinskog komada »Mladost pred sudom« od Hansa Timajera, pa izbor ljubavne poezije Miroslava Antica pod nazivom »Plavi čuprak«, »Ključak« od Pere Budaka, »San ljetne noći« od Shakespearea, »907 radi dobro« od Antona Korena i lutkarski komad »Zeko Naduvenko«.

GOSTOVANJA U ORGANIZACIJE CENTRA

Pored davanja vlastitih predstava, Centar za scensku kulturu preuzeo je na sebe i zadatak da organizira gostovanja pojedinih umjetnika i umjetničkih ansambla. U tom pogledu do sada je učinjeno veoma mnogo. Gostovao je Baletni studio iz Zadra i izveo cjelovečernji program. Poslije toga uslijedilo je gostovanje orkestra Moskovskog konzervatorija, a nakon tog nastupa slijedili su: koncert ansambla »Collegium musicum«, zatim je gostovao »The beaux arts string quartet« iz SAD, pjevački zbor iz Zvolena u Čehoslovačkoj, a muzički koncert dali su i učesnici internacionalnog muzičkog ljetnog seminaru u Zadru. U prvoj polovici ove godine, također u organizaciji Centra za scensku kulturu i Festival djeteta, u našem gradu gostovalo je pionirsko kazalište »Titovi mornari« iz Splita i dalo dvije predstave komada »Dva vjedra vode«. Na tome se, međutim, nije iscrpio spisak gostovanja.

Šibenčani su topla pozdravili i nastup zagrebačkog klaviriste Jurice Muraja, pa slovenskog sastava »Trio Lorenz« i Gudačkog komornog orkestra Muzičke škole iz Dubrovnika. Svako se ne smije zaboraviti ni nastup zagrebačkih umjetnika s komadom »U očekivanju Godota« od Becketta. Gostovala je i interpretatorica narodnih pjesama Esma Redžepova.

MUZICKO-LITERARNE VEČERI

Poseban i originalan vid djelatnosti Centra za scensku kulturu su takozvane muzičko-literarne večeri, na kojima se obrađuju pojedine teme sa aspekta književnosti, slikarstva i muzike. Prvo takvo predavanje održano je pod nazivom »Lenjingradska simfonija«, a izlagali su Branko Belamarić, predsjednik Prosvjetno-kulturnog vijeća Skupštine općine Šibenik, i prof. Branko Belamarić, službenik u TLM »Boris Kidrič«. Nakon tog predavanja, izlagao je prof. Mirko Livaković na temu »Muzički portret Gershovina«. I to predavanje odlikovalo se ozbiljnošću.

OSTALE DJELATNOSTI

Posebna zadatak ustanove bio je da organizira Festival djeteta. Na toj manifestaciji nastupilo je 17 ansambla, od toga dva iz inozemstva. Pored priredaba održani su i seminari za rukovodioce dramskih grupa pri školama i seminar o tehnologiji lutke. Kroz prošli period Centar je priredio i pet akademija, a dobro je radio i Klub ljubitelja filma, u čijem je radu učestvovao i redatelj Mate Relja. Na kraju ćemo zabilježiti da je 248 predstava Centra gledalo blizu 56 tisuća osoba. Zaista mnogo. (B)

MALI OGLASNIK

Izrađujem kundake od ora-hova drva za lovečke puške. Rad kvalitetan — cijena 20 tisuća dinara, bez drva 19 tisuća, sastav tvornički. Puškarne na plaćuju 28 tisuća dinara. Obratiti se: Ivo Radovančić, svjetionik Mulo kod Rogoznice.

Izgubljena je muška crna krzna rukavica (desna ruka). Mo-li se pošteti nalaznik da je preda uz nagradu Narodnoj miliciji, Šibenik, Ulica Matije Gupca.

Pomorstvo Šibenika kroz stoljeća

Područni tajnik Društva, prof. Frano Dujmović, podnio je na skupštini referat na temu »Pomorstvo Šibenika kroz stoljeća«, koji je pobudio velik interes kod prisutnih.

— Minulo je više od devet stoljeća postojanja ovoga grada, koji je od svoga početka povezao svoj razvojni životni put s morem. Historija nam nije zabilježila što je prve naseljenice, prve osnivače ovog grada, rukovodilo da se baš na ovom krševitom i neplodnom terenu nasele i utvrde, ali smatram da neću pogriješiti ako kažem da je glavnu ulogu igrao pomorsko — strateški moment. Taj prvi utvrđeni »castrum«, kako ga u početku izvori spominju, bio je dominantna tačka, osmatračnica nad prostranom lukom, koja je kontrolirala morske prolaze i puteve srednjeg Jadrana. Osim toga, 1066. godine, kada se prvi put spominje, Šibenik je morao biti i značajan društveno — politički centar Hrvatske, isto tako kao i susjedni Biograd, koji se u izvorima javlja nešto prije. Oba ova naša primorska grada podignuta su na praznom prostoru srednjedalmatinskog primorja i s njima, u to najstarije doba, naš narod pristupa izgradnji vlastitih luka. Bezsumnje, to pokazuje da su se i proizvodne snage u tadašnjoj Hrvatskoj znatno razvile. Oba su se grada suprotstavila talasokratiji bizantskih dalmatinskih gradova Zadra, Trogira i Splita, gradova koji su se po svojoj etničkoj i političko — društvenoj strukturi razlikovali od spomenutih naših gradova. Biograd sa plodnijim i bogatijim zaleđem, isto kao i Nin sjevernije, brže su se razvijali, a što dokazuju i arheološki nalazi iz toga razdoblja.

Šibenik i Biograd jače su se razvili i unapredili naše pomorstvo. Oba ova grada bila su sudbinski povezana protiv zajedničkog prekomorskog neprijatelja. I kada su 1102. godine, s Kolomanom, našim zemljama zavlada li mađarski arpadovci, sa državnim centrima daleko od mora, oni nisu mogli posvetiti veću pažnju našem moru, i to baš u doba kad je Venecija pojačala svoju težnju da zavlada jedinom podesnom saobraćajnicom sa bogatim Istokom — sa našom obalom. U tom nastojanju Mlečani su u 12. stoljeću prvo porušili tvrđavu Šibenik, a malo kasnije i Biograd (1125. godine). Ovaj posljednji bio je tako temeljito porušen da se više nikad nije oporavio. Nakon te katastrofe stanovnici Biograda našli su utočište u Skradinu, a osobito u Šibeniku, koji je bio bliže otvorenom moru. Tako

je na Jadranu nastao novi urbani centar sa domaćim gradskim stanovništvom, koji se brzo razvijao, te 1167. godine izborio gradsku autonomiju i na taj način bio izjednačen sa ostalim gradovima Dalmacije.

Ovdje moram da istaknem i povezanost Šibenika, u to doba, sa omiškim Kačićima na jugu. To podvlačim naročito zato što su prve konkretne vijesti o pomorstvu Šibenika povezane s gusarskim akcijama Omišana. Još u 16. stoljeću zabilježeno je mišljenje, moguće na temelju tradicije, da su ovaj grad osnovali gusari. Ali, gusarstvo u to doba treba gledati s drugog aspekta. Gusarom se smatrao čovjek koji se pripremio za borbu protiv državnog neprijatelja ili je vršio pravno međunarodno priznate represalije. Gusar je išao protiv neprijatelja svoga grada i time sticao pravo priznanja svojih sugrađana.

Nakon što je 1202. godine križarsko — mletačka vojska potpuno porušila Zadar, a njegovi bjezgunci našli utočište u Biogradu, i šibenski knez Domaldo Kačić vodi jaku protumletačku akciju. On je objedinio pomorske snage najvećeg dijela našeg primorja: Omiša, Šibenika, Biograda, Zadra, Trogira i drugih u borbi protiv Venecije. Njihove udružene flote likvidirale su mletačku bazu na otoku Ugljanu, koja je kontrolirala prilaz Zadru. Povedena je široka akcija da se obnovi oslobođeni, ali porušeni Zadar i da se organizira daljnja borba protiv Venecije. Međutim, trajnijeg uspjeha nije bilo, a uzrok su bile prečeste travnice i sukobi među hrvatskim feodalcima. Upravo radi tih nemira grad Šibenik, iako tijesno vezan sa svojim prirodnim zaleđem i trgovačkim i političkim vezama, odvajao se od njega jer su težnje susjednih feudalaca bile u suprotnosti s nastojanjima građana — koji su težili za ekonomskim jačanjem i bogaćenjem, kao i za proširenjem gradske autonomije.

Baš zato je pomorstvo pružalo veće mogućnosti napretka i razvoja od nesigurne trgovine sa zaleđem. Pomorski putevi otvarali su nove horizonte i pružali sve veću perspektivu bogaćenju. U 13. i 14. stoljeću Šibenik sklapa saveze sa dalmatinskim gradovima Splitom i Trogirima, radi osiguranja pomorske trgovine na Jadranu. Tada pomorska snaga ovoga grada nije zaostajala za pomorskom snagom savezničkih gradova, što dokazuje brojčano učešće brodova u tom savezu gradova. Neospor-

no je da šibenska komuna svoj uspon, svoje teritorijalno proširenje i svoj prosperitet u to doba — ima da zahvali jedino procvatu pomorske trgovine.

Obilniji dokumentarni materijal 15. stoljeća pruža nam više građe o pomorskom Šibeniku. Iz njih doznajemo da je centar naših pomoraca, naših kalafata i ribara u ovom gradu bilo slikovito predgrađe Dolac sa još vidljivim dvostrukim bedemom koji ga je dijelio od grada u kojem je stanovalo bogato plemstvo. U Docu pak stanovali su mahom naši pučani, naši radni ljudi usko vezani s morem i pomorskom radnošću. Tu je bilo i najstarije brodograđilište u Podstinju. Međutim, kako se grad širio prema istoku, na isti način i luka se širila u tom pravcu. Godine 1400. izgrađeno je novo pristanište, gdje su se privezivali ili sidrili razni tipovi tadašnjih brodova. Tu je sagrađeno i novo veće brodograđilište na mjestu današnjeg hotela »Jadrana«, na kojem su se izgrađivale sve vrste brodova. U vezi s tim srazmjerno je velik broj šibenskih kalafata. Radi svoje vještine, bili su pozivani u Veneciju, a tražili su ih kasnije i Turci iz Obrova — kad su tu namjeravali izgraditi svoje brodovljne.

Ziv pomorski saobraćaj povezivao je sve naše gradove, jer radi konfiguracije reljefa priobalnog područja zaleđe između državne su se isključivo morskim putem. Ali, brodovi Šibenika plovili su i izvan Jadrana. Kad je Venecija 1412. godine zavlada ovim gradom, procvat pomorstva bio je usporen, ali ne i prekinut. Usporen je bio zato što je njegovo zaleđe doskora postalo trkalište redovitih i neredovitih turskih pljačkaških odreda koji su prekinuli trgovinu sa zaleđem. Borbe s Turcima, gubitak prostranog teritorija i borbe za opstanak bili su odreda glavni problemi koji su prožimali čitav život ovoga grada. Svi naši gradovi bili su u to doba na mrtvoj straži. To se odrazilo i u našoj literaturi. Dovoljno je da spomenemo Sižgorića, Marulića i dubrovačke književnike, koji u svojim djelima pišu o tim borbama. Ta se povezanost očituje i u radu našeg prvog historičara, Trogiranina Lucića, koji suraduje sa Zadraninom Ljubovcem i Šibenčaninom Divnićem. Pa i naši graditelji, kipari i slikari ne djeluju samo u jednom gradu, već se njihova djela nalaze i u drugim gradovima.

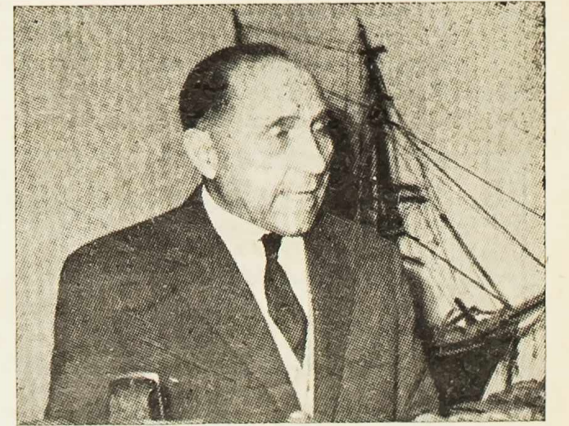
Međutim, Venecija je sve više stabilila, a otkriće novih pomorskih i trgovačkih puteva i opadanje trgovine potkopali su njenu snagu. Ona strepi da će turska flota ući u Jadran i zato gradi na ulazu u šibenski kanal jedan od najvećih fortifikacijskih objekata na Jadranu. Radi toga učestalo je otpremanje ratnih galija na Istok. Svaki naš grad, pa i Šibenik, morao je opremiti po jednu galiju. I kroz posade ovih brodova prošao je velik broj ljudi ovog grada, te bliže i dalje okolice — služeći se njima kao kapetani, artiljerici, pisari i mornari, a najviše kao galijoti — veslači. U 16. stoljeću senjski uskoci razvili su na ovom dijelu primorja živu aktivnost protiv Venecije i Turaka, te je historija za-

bilježila nekoliko značajnih gerilskih pomorskih pothvata u kojima su suradivali i pomagali primorci i otočani ovog područja usprkos mletačkim represalijama.

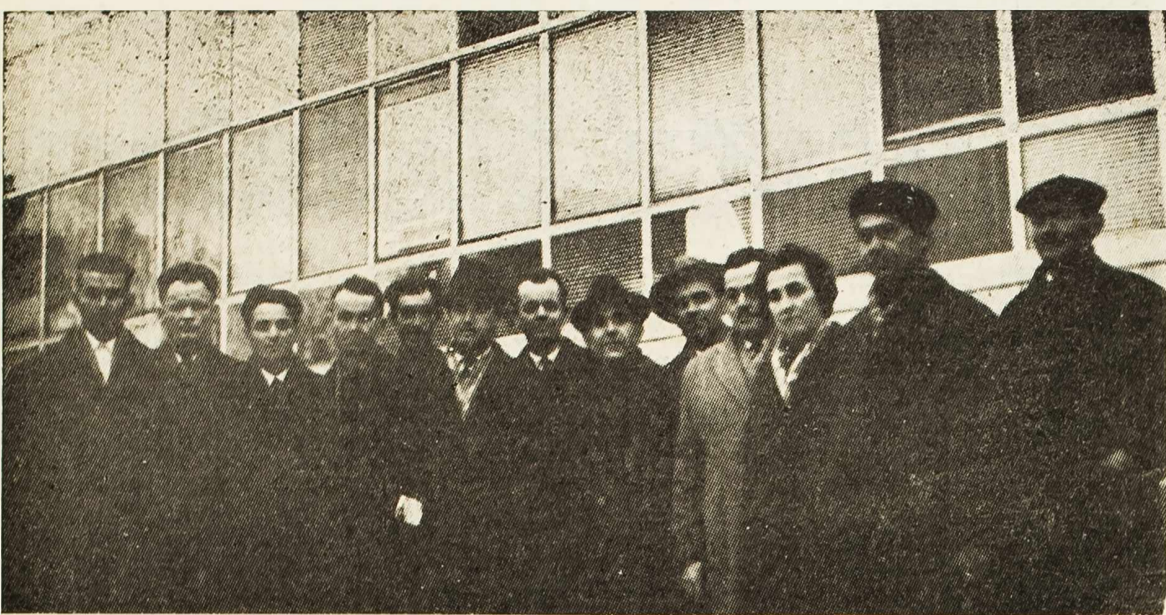
Ali, u 17. stoljeću cvatući period šibenskog pomorstva opada, a to je slabljenje bilo uvjetovano općim ekonomskim prilikama na Mediteranu, da nakon 1649. godine taj period bude naglo prekinut, jer je njegov stanovništvo te godine mahom umrlo od kuge, a novo stanovništvo iz Zagore tek se postepeno prilagodilo novom ambijentu, pa je tek kasnije nastavilo pomorske tradicije ovog grada.

U novije doba, u 19. stoljeću, moram spomenuti kratkotrajni, ali još slabo poznat lokalni procvat pomorstva otoka Zlarina, koji je odgojio odlične pomorce, ali je ono doskora pojavom parobrodarstva nestalo. Prvi parobrod koji je vršio obalnu plovidbu zvao se »Šibenik«, a vlasnik mu je bio Ante Supuk, prvi načelnik Šibenika nakon preuzimanja općinske uprave od autonomasa. Ovaj je brod kasnije preuzelo društvo »Pro Negri« i nazvan je »Primo«. Kasnije je to društvo nabavilo sedam brodova koji su saobraćali uz obalu, a 1909. godine se fuzioniralo sa zadariskim poduzećem »Dalmacija«.

Iz svega toga vidi se kako je u davno doba u ovom gradu bilo razvijeno pomorstvo i kako je Šibenik bio tijesno povezan s morem i pomorskom privredom. Baš tom momentu ima da zahvali svoju afirmaciju na Jadranu. Danas, u socijalističkoj Jugoslaviji, pomorske tradicije se nastavljaju i treba da dostignu svoj najveći uspon. Industrijski centar, pored živog lučkog prometa i razvijenog turizma, Šibenik ima danas poduzeće »Slobodnu plovidbu«, čija ukupna tonaža brodova iznosi 60 tisuća. Nema sumnje da će se i dalje nastaviti svijetle pomorske tradicije na dobrobit ovog grada i naše zajednice.«

Prof. Frano Dujmović

B I L I S M O P R O L E T E R I

TRAGOM
SJEĆANJA

Na slici koju objavljujemo vide se borci Prve proleterske brigade, koji su nedavno iz Šibenika krenuli na proslavu svoje legendarne brigade i na ponovni susret s prijateljima. Iz Šibenika ih je krenulo 14, i to: Adam Kokić, Petar Knežić, Nikola Zjalčić, Ljubo Jelčić, Ivan Suljo, Veljko Milovac, Ivo Čulić, Ivan Krnić, Jere Rupić, Mirko Krnić, Josip Krnić, Frane Mandić, Josip Supe i Anka Kokić (supruga Adama Kokića).

Nešto prije polaska našli smo ih u Domu Armije u Šibeniku. Izmjenjivali su utiske iz rata i prisjećali se svojih brojnih drugova koji su pali u vrlinama i gradovima širom naše zemlje, proleterski je braneći od snažnog neprijatelja.

Zamolili smo ih za kratke izjave o svome putu do Prve proleterske, o borbama i susretima s već proslavljenim borcima te brigade.

IVAN KRNIĆ: »Kad sam s grupom iz Dalmacije krenuo da se priključim Prvoj proleterskoj brigadi, bio sam najmlađi. Dobrovoljno sam se javio predvođniku te grupe i tako pošao u borbu. Ono što mi se naročito urezalo u sjećanje, bio je susret s borcima te brigade. Primili su nas zaista drugarski. U borbi smo još bili neiskusni, ali smo se brzo prilagodili načinu ratovanja proletera, što su priznali i »starije borci te brigade govoreći: »Vaša je popuna jedna od najboljih, iako ste došli veoma mladi!«

MELKIOR UDOVIČIĆ, predsjednik Općinskog odbora SUBNOR-a Šibenik, koji je grupu boraca ispraćao, rekao je: »Godine 1942. ovaj je kraj bio zahvaćen pokretom čiji je cilj bio — da se opremi elitni kadar koji bi išao u partizane da popuni već proslavljene jedinice. Tako je 4. X 1942. sa ovog područja krenulo 225 boraca. Svi su išli u Prvu proletersku brigadu. Bio je to zaista elitni kadar, zadržan duhom revolucije i mržnjom prema okupatoru. Svi borci koji su išli sa ovog područja nisu mogli biti primljeni u Prvu proletersku, pa su neki otišli u IV crnogorsku brigadu, a oko 3—4 stotine tada prijavljenih drugova otišlo je u druge brigade.«

MIRKO KRNIĆ: »Prije odlaska u partizane bio sam rukovodilac omladinske grupe. Prvo svega, imam jednu primjedbu na sam datum koji se navodi za naše učešće u ratu, jer mi 4. X 1942. nismo išli spontano, već organizirano, a to znači da smo za NOP radili i prije. Toga dana krenuo sam iz malog sela sa 10 svojih rođaka. Već od tada mi smo imali formirane udarne grupe i patrole, izvježbane za akcije i diverzije, bili smo organizirani i znali rukovati oružjem. Drugo, svima nama staž se računa 4. X 1942, iako smo do jedinice išli čak 13 dana. A gdje

je i ono prije, jer smo zbog organiziranog rada za NOP napustili svoje radna mjesta.

Inače, o našim akcijama teško je »ukratko« govorići. Mogu reći da je marš do brigade učinio preokret u nama, a da je drugarstvo na koje smo naišli u jedinici to još više pojačalo, jer smo osjetili pažnju i dobru volju da nam se pomogne više nego smo očekivali. To se na proročito riječima ne može izreći. Već poslije prve i druge akcije u brigadi, bili smo sposobni bombaši, a moral među nama bio je na velikoj visini. . . «

VELJKO MILOVAC: »Prije odlaska u Prvu proletersku imali smo niz akcija po Konjevratima: tražili smo oružje, rušili mostove, pratili i napadali patrole koje su išle prema Brnjici, Gorišu i Drnišu. Tada smo se priključili drugovima koji su išli iz Bilica, Dubrave i sa otoka — i krenule za Sinj, gdje su nas napali četnici, pa preko Svilaje za Livno, gdje smo se odmorili, onda u Oštrelj, Drvar, Bosanski Petrovac i Ključ. Tu smo sastali Prvu proletersku brigadu i priključili joj se. Već iskusni borci ponašali su se prema nama kao roditelji. Čak su nas u prvoj narednoj borbi (u Grahovu), ostavili po strani, u Kičevu — da prisluškujemo. Ali, i mi smo krenuli u borbu. Neki su se priključili artiljeriji, a neki su sišli i u samu Grahovu.«

ANKA KOKIĆ: »Krenula sam zajedno sa svojim mužem. Bila sam vrlo mlada i nisam mislila da će u borbi biti tako teško, a pogotovo ne — da će me odvojiti od muža. Prvu akciju imala sam u Grahovu. Tu smo imali i prve žrtve. Sahranili smo ih kako i dostoji da budu sahranjeni borci.«

NIKOLA ZJALČIĆ: »Rođen sam u Skradinu. Imao sam 17 godina kad sam se priključio brigadi. Još kao šegrt u Novom Sadu bio sam uključen u URS, iako tada nisam ni znao šta je to. Tu me zatekao i rat 1941. Onda sam otišao u Beograd i nastavio zanat. Ali, ubrzo sam se priključio drugovima i zajedno s

njima otišao u Prvu proletersku brigadu. Prošao sam mnoge borbe i učestvovao u oslobođenju Beograda i proboju Sremskog fronta. Najteže mi je bilo kad sam kod Vrbovca bio ranjen i zarobljen. Oslobođeni su me drugovi u ponovljenom napadu i prebacili me u bolnicu u Cazmi, a onda na Salatu u Zagrebu. Ukupno sam dva puta bio teže i jednom lakše ranjen, tako da sam postao i ratni vojni invalid. Ako hoćete, možete napisati i ovo: da sam već osam mjeseci bez posla, otkako se ukinula skradinska tvornica.«

LJUBO JELČIĆ: Pošao sam s prvom popunom Prve proleterske brigade. Ja sam s grupom krenuo već u rujnu 1942. godine.

Sjeverno od Imotskog, kod Lovreća, susreli smo I crnogorski bataljon. Onda smo krenuli za Livno, gdje smo sastali borce Prve proleterske brigade. Dočekali su nas ljubavno i drugarski. To drugarstvo ostalo je sve do kraja rata. Bio je to najplemenitiji susret sa proleterima i skojevcima. Svi su oni već bili ne samo borci nego i politički radnici. Drugove koji su kasnije došli dočekali smo u Ključu i tu ponovo stekli dobre prijatelje i ratne suradnike.«

Tih nekoliko izjava rječito govori o putu do proslavljene partizanske jedinice i o drugarstvu koje se kovalo u borbi, o teškoćama i međusobnim ispoćmama. Danas, nakon dvadeset i pet godina, susret među bivšim ratnim drugovima nije bio ništa manje srdačan i ništa manje drugarski!

J. Grbelja

Natječaji

I po babu i po stričevima

Ima slučajeva zbog kojih se po tko zna koji put moramo zapitati: da li su natječaji postali svojevrsan fenomen naše prakse u sprovođenju odredaba radnog zakonodavstva? Da budemo precizniji: ne postaju li natječaji jedna izvanjska forma uvjeta, u strogom smislu te riječi, kad se radi o zasnivanju radnog odnosa? Nije li njihovo »sine qua non« samo paravan iza kojeg se sve češće kriju i neodgovornost i proizvoljnost u ocjeni kandidata i njihovih uvjeta za neko radno mjesto?

Vjerojatno nema osnove da sumnjamo u dobronamjernost organa u poduzećima da svoja

PRED GODISNJE SKUPŠTINE BORACKIH ORGANIZACIJA

ŠTA JE PREDLOŽENO

Ovih dana u Šibeniku je održano savjetovanje predstavnika boračkih organizacija iz općina Knin, Drniš i Šibenik. Savjetovanju su prisustvovali i drugovi Dušan Marčetić, član Izvršnog odbora SUBNOR-a Hrvatske, Jerko Portijević, član Izvršnog odbora SUBNOR-a Hrvatske, i Boro Marinović, tajnik Kotarskog odbora SUBNOR-a Split, te Jakob Grubišić, predsjednik Skupštine općine Šibenik, i Nikica Bujas, predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća. Cilj savjetovanja bio je da se zajednički sagleda i proanalizira problematika boračkih organizacija sjeverne Dalmacije.

Nakon kraćeg govora Melkiora Udovičića, predsjednika Općinskog odbora SUBNOR-a Šibenik, o boračkoj problematici i daljnjim akcijama Glavnog odbora SUBNOR-a Hrvatske govorio je BORO MARINOVIĆ, ističući da pred ovom organizacijom predstoje ozbiljne pripreme za godišnje skupštine udruženja. On je naglasio da se zadaci i problemi boraca nalaze u udruženjima, te da ih tu treba i rješavati, a pogotovo što dio tih udruženja do sada nije dovoljno razvio svoju aktivnost ili što nisu dobro organizirani.

U to, rekao je on, u nekim odborima udruženja nalaze se ljudi koji nisu bili dovoljno aktivni, pa će u pripremanju za godišnje skupštine trebati organizaciono i kadrovski ta udruženja ojačati. On je naglasio i to — da će ubuduće trebati aktivirati i članove UROP-a, jer da za sve njih postoji program, te da će se borci više uključiti u rješavanje širih problema svoga područja. Naime, rekao je on, znatan broj drugova i danas na tome radi i oni razvijaju značajnu aktivnost, ali je ocijenjeno da se boračka organizacija može jače javiti kao društveno-politički faktor svoje komune. Dakle, naglasio je Boro Marinović, treba sada sagledati sva pitanja i učiniti što se može više.

Nakon toga diskutirao je MELKIOR UDOVIČIĆ, naglasivši da je ovo područje bilo ustanovično i da je dalo mnogo učesnika NOR-a. Ali kako je, rekao je on, komuna materijalno slaba, to je i do danas ostao znatan broj neriješenih pitanja, bilo da se radi o pritisku ljudi sa sela da dođu u grad, bilo da se radi o stambenim problemima, o zapošljavanju boraca i njihove djece, o školovanju ili doškolovanju, i slično. Mnogi su bili prisiljeni da odu na rad i u inozemstvo, što stvara posebne političke probleme. Oni koji su zaposleni u radnim organizacijama već su u podomaklim godinama i obično s nižim kvalifikacijama, što uvjetuje i niža primanja od drugih. Zato je, rekao je on, Općinski odbor tražio od nekih radnih organizacija da takve bivše borce beneficiraju svojim pravilnicima o radu i raspodjeli.

Predsjednik Općinskog odbora SUBNOR-a Drniš govorio je o pojavama lažnog svjedočenja kad se radi o posebnom stažu za učesnike NOR-a, te o oštrim osudama na udruženjima onih koji takve izjave daju, čak i isključenjem takvih iz udruženja. Mnoga pitanja nismo u stanju da riješimo, rekao je on, a naročito stambeno pitanje boraca, jer smo do sada primili 180 molba za stan, a imamo samo 8 milijuna starih dinara. Dalje je, kao akutan problem, iznio smještaj udovica koje su bez stana, te primjedbe općinskog udruženja na prednacrt novog Zakona o materijalnom zbrinjavanju učesnika NOR-a. Što se tiče UROP-a, zaključili smo i mi da sa klasičnih predavanja predemo na sistem logorovanja.

VLATKO MRSA obrazložio je neka pitanja koja su na ovom savjetovanju bila istaknuta, a među njima i pitanje dodjele stanova ili kredita borcima — penzionerima (pa i drugim penzionerima). Govoreći o tom pitanju, on je rekao da je zauzet stav da se sredstva od 2,5 posto, koja se odvajaju od osobnih dohodaka penzionera, prvenstveno dodjeljuju učesnicima NOR-a. Ali, rekao je on, udruženja općina Knin, Drniš i Šibenik treba da donesu odluku o načinu dodjele i korištenja tih sredstava, jer zasad Šibenik hoće da se tim sredstvima gradi dom, Drniš da se dijele kao kredit, a Knin da se kupe gotovi stanovi i podijele.

O aktualnim problemima opće i zakonske boračko-invalidske zaštite govorio je DUSA MARČETIĆ, ističući da se u organizaciji priprema za naredne skupštine udruženja treba založiti da se postigne odgovarajuća masovnost članstva i da se na članstvo prenesu određeni zaključci i stavovi Glavnog odbora SUBNOR-a Hrvatske,

da se objasne osnovne intencije Nacra zakona o materijalnoj i zdravstvenoj zaštiti učesnika NOR-a, kako bi članovi mogli dati svoja tumačenja i iznijeti svoje primjedbe;

da se objasni vrlo teški položaj većine porodičnih invalida, s obzirom na njihovu starosnu dob, zdravstveno stanje i nesposobnost za privredivanje, tj. da se istakne kako iznos porodične invalidnine od 1.200 starih dinara mjesečno, zatim kriterij određivanja poreškog cenzusa i visina invalidskog dodatka — u potpunosti zaostaju za općim kretanjima porasta troškova, pa da se predlaže potpuna zdravstvena zaštita svih porodičnih invalida, uz zadržavanje općeg invalidskog

dodatka kao socijalne kategorije materijalne zaštite. U raspravama o toj problematici stalo se na stanovište da je potrebno povećati porodičnu invalidninu na 5.000 starih dinara ili ukinuti ličnu porodičnu invalidninu, a ublažiti kriterije za sticanje prava na invalidski dodatak (tj. prihode po članu domaćinstva i poreski cenzus). Neovisno o prihvatanju tih alternativa, potrebno je povećati donju i gornju granicu apsolutnih iznosa općeg invalidskog dodatka;

da se članstvu objasni da je materijalni i zdravstveni položaj ratnih invalida sve teži i da se predlaže revalorizacija lične invalidnine, i to za 40 posto od 1. VII o. g. i daljnje povećanje za 20 posto od 1. I 1967. godine. Naime, krajem 1964. godine bilo je u Hrvatskoj jednom anketom obuhvaćeno 13.379 invalida od I do VII grupe, odnosno oko 95 posto od ukunog broja invalida tih grupa ili 43 posto od ukunog broja invalida od I do X grupe. Od tih 13.379 invalida bilo je 4.505 ili 33,6 posto invalida od I do IV grupe, a onih koji su iznad 50 godina života čak 4.662 ili 34,8 posto. Preko 60 godina života bilo je 2.648 ili 19,7 učesnika ankete. Od svih anketiranih invalida 96,6 posto bolovalo je istovremeno od nekoliko bolesti, uz već utvrđeni invaliditet, a u stalnom radnom odnosu bilo ih je 3.950 ili 29,5, i to sa primanjima manjim od prosječnih osobnih dohodaka (takvih je bilo 72,2 posto od svih zaposlenih invalida). Osim invalidnine, nikakvih drugih primanja nije imalo 5.450 invalida ili 47,7 posto od svih anketiranih, a invalidski dodatak, i to uglavnom umanjen, primalo je 3.033 invalida ili 22,2 posto. U kućnoj zajednici sa 4 i više članova obitelji koje izdržavaju bio je 7.431 invalid ili 55,6 posto, a onih koji još imaju djecu na školovanju čak 7.051, od čega 5.912 invalida čija djeca još pohađaju osnovnu školu. Zbog svega toga bilo je nužno predložiti izvjesnu revalorizaciju lične invalidske mirovine;

da stambeni problemi boraca i dalje ostaju dominantni u raspravama boračkih organizacija i članstva, te i ubuduće tom pitanju treba dati punu podršku, a naročito individualnoj stambenoj izgradnji, pri čemu treba uputiti organizaciju da se u općinskim skupštinama angažiraju za donošenje odluka o dodjeli gradilišta i reguliranju ostalih pitanja, a da se u ovom smislu angažiraju i sredstva komunalnih banaka;

stalna je društvena briga boračkih organizacija da se iznalaze mogućnosti školovanja i izučavanja zanata za djecu umrlih boraca i ratnih vojnih invalida, kao i za djecu živih boraca koji su u težim materijalnim prilikama, a naročito u vidu stipendiranja te djece;

da se odmah pristupi formiranju sekcija ratnih vojnih invalida pri udruženjima SUBNOR-a i

da se u narednoj godini orijentira ratne vojne invalide u planinsko klimatsko ljčilište na Zvečevu i u odmaralište u Makarskoj, koji su potpuno kompletni i uređeni za najugodniji odmor invalida.

U diskusiji na ovom savjetovanju učestvovao je i JAKOV GRUBIŠIĆ, predsjednik Skupštine općine Šibenik, ističući da je u pogledu stambenih pitanja i zapošljavanja — situacija na komuni vrlo teška, te da ima slučajeva da se za jedno radno mjesto javi i 40 kandidata. Ipak je, rekao on, najgore sa onima koji su imali 10—12 godina radnog staža, a sada su izvan radnog odnosa. Pri budućem zapošljavanju ljudi trebalo bi da svi općinski faktori imaju jedinstveno mišljenje o kandidatu i da se prvenstveno zapošljavaju oni koji su u težem materijalnom položaju, ako za radno mjesto imaju druge potrebne uvjete. Budući da je na komuni situacija teška, to iz toga proizlaze i teškoće u rješavanju boračkih pitanja, rekao je on.

U diskusiji su učestvovali i drugovi NIKICA BUJAS i ANTE IVANDA, koji su se također osvrnuli na problem zapošljavanja u komuni i na probleme koji prate ratne vojne invalide i učesnike NOR-a uopće.

Predstavnik iz Knina govorio je o stanju u toj općini, iznoseći nekoliko vrlo teških stambenih materijalnih problema bivših boraca NOR-a.

Opširno o budućem radu UROP-a diskutirao je JERKO PORTIJEVIĆ, član Izvršnog odbora SUBNOR-a Hrvatske, napominjući da će doći do izmjena u programu rada za 1967. godinu i da ubuduće naročito treba angažirati kadar mlade i srednje dobi života.

J. Grbelja

Slastičarsko poduzeće Šibenik

čestita svim radnim ljudima
naše komune

SRETNU I USPJEŠNU

NOVU 1967. GODINU

kon. Ali, s druge strane, takva sumnja postoji kada se radi o OČJENI uvjeta pojedinih kandidata. Sigurno je da zakonska forma može biti zadovoljena na više načina, a da suština ipak ne bude poštovana. Ovdje mislimo na rad komisija i na KRITERIJE u udovoljavanju zahtjevima propisa i formalnim uvjetima natječaja, s jedne strane, i humanim i moralnim zahtjevima, s druge strane.

Bilo da o natječajima odlučuju posebne komisije ili radne zajednice kao cjeline, sigurno je da su zakon i društvo njima ustupili prava i ovlaštenja koja treba da realiziraju u interesu i društva i svoje radne organiza-

cije. Ali je na mnogim stranama to ovlaštenje shvaćeno toliko SAMOSTALNO — da je postalo gotovo neizbježno pojavljivanje grubih grešaka i neodgovornosti, zakamufliranih baš tom SAMOSTALNOŠĆU.

U jednoj je radnoj organizaciji komisija, odnosno radna zajednica eliminirala više od dvadeset kandidata — da bi četiri ušla u uži izbor. To je vjerojatno bilo dobro, ali je tada učinjen nerazuman gest: od dva preostala kandidata (sa jednakim formalnim kvalifikacijama) izabran je onaj čiji je materijalni položaj u obitelji osiguran. Drugi kandidat, za kojeg se

Nastavak na 5. strani

POSLEDNJI TRENUCI GRČKOG BRODA »FINLANDIJE« NA OLUJNOM BALTIKU

SPAŠENI IZ LEDENOG MORA

U nizu pomorskih tragedija koje su se dogodile u kratkom razmaku, potonuće »FINLANDIJE« od 12. XII u švedskim vodama, između otočja Aland i opasne zone grebena nasuprot mjesta Grisslehamn, završilo je najsjajnije — bez ljudskih žrtava. Dvadeset i dva člana posade, jedanaest grčkih i jedanaest jugoslavenskih mornara (svi iz Šibenika i okolice), spašeno je iz hladnih valova uskovitanog Baltika.

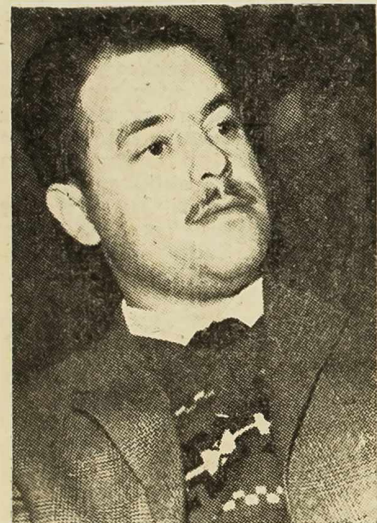
Uvertira u tragediju »Finlandije«, inače broda od 3.370 BRT, vlasništvo grčkog brodovlasnika Alexa Alexiada, započela je 8. XII, kada je brod napuštao SKELLEFTEU, luku u srednjoj Švedskoj. Nevrijeme je već tada počelo, praćeno jakim i hladnim vjetrovima. Brod je, vođen pilotom, napuštao plitke vode i uputio se prema otvorenom moru. Kada je posao pilota bio završen, on je trebao da se vrati u luku, ali je pri prijelazu na pilotski brod, usljed velikih valova, ljuljanja i slabe vidljivosti — pao u more i utopio se. Brod se ponovo približavao obali. Svi pokušaji da se pilot pronađe ostali su uzaludni

Dok se nisu završile potrebne formalnosti, brod je morao o-stati »na licu mjesta«. Bacio je sidra, ali je situacija bila opasna, jer se brod nalazio u zoni sprudova, pa mu jedno stalno udaralo o kamenje. Postojala je i opasnost od oštećenja bokova. A zatim je uže jednog sidra puklo i »Finlandija« je počela svoj opasni »ples« po plitkom uzburkanom moru. Posada je ulagala sve napore da brod ukroti, ali nitko nije mogao garantirati sigurnost u takvim uvjetima. Dva velika rezervoara za vodu naprsla su i voda se iz njih počela izljevati. Na brod je konačno došao i drugi pilot, a zatim i jedna komisija lučkih vlasti. Zapovjednik broda Alafakis Stamatios morao je brodom vratiti u luku Skelleftea.

DESET SATI U AGONIJU

Tu je izvršen pregled. Nakon dva dana lučke vlasti dale su odobrenje da brod može nastaviti plovidbu, jer nikakva ozbiljna oštećenja nisu primijećena, a rezervoari za vodu bili su popravljivi.

I tako je brod nastavio plo-

Paško Bujas

vidbu prema jugu, po sve većem nevremenu. Ogromni valovi preljevali su palubu, na kojoj se sve ledilo. Temperatura mora iznosila je oko -2 stupnja, a temperatura zraka i do -15 stupnjeva. Ledena kiša čas se pretvarala u snijeg, a čas u tuču.

U sjevernim širinama Skandinavije, iznad šezdesete paralele, sada u ovo vrijeme vladaju gotovo vječne noći. Dan je veoma kratak i više nalikuje na naš sumrak. Vidljivost pri plovidbi bila je minimalna. Posada je bila izumorna od neprestane borbe sa stihijom. Ipak se nekako napredovalo. Raspo-

Mirko Protega

loženje na brodu nije bilo zabrinjavajuće. Svatko je obavljao svoje zadatke, s uvjerenjem da će nevolja uskoro proći — kad se domaknu voda u blizini Stockholma.

Ali, nastao je neočekivani obrat. Dvanaestog prosinca ujutro nevrjeme se pretvorilo u pravi uragan. Sve što je bilo pokretno na palubi letjelo je u more, a sve što je u unutrašnjosti bilo od drva — počelo je da se ruši ili puca. U broj je postepeno nadirala voda.

Tako je započela agonija »Finlandije«, koja je trajala desetak sati.

NAPUSTAMO BROD

Pumpe su radile bez prekida, ali je od toga bilo malo koristi, jer su se svakog časa kvarile i nisu bile u stanju da izbacuju vodu brzinom kojom je ona nadirala u brod. Ipak, da je situacija ozbiljna, malo je tko znao na brodu. Zapovjednik je, naime, sa svojim oficirima još uvijek vjerovao da će se vlastitim snagama dočepati kopna i da u takvoj situaciji nije dobro poziti nikakvu uzbunu.

Posada je ručala oko 13.30. Mada su od silnog ljuljanja mornari jedva držali svoj tanjur u ruci, nitko nije ništa zapitkivao, niti je bilo znakova panike. Jedino su svi bili veoma umorni od napora i nespavanja.

Evo što o tim trenucima kaže ANTE GULIN, 55-GODIŠNJI KONOBAR NA BRODU: »Kad sam donio ručak, nitko nije govorio koliko u brodu ima vode. Osjećali smo strahovite udarce valova. Sve je pucalo i razbijalo se u unutrašnjosti broda. Bio sam veoma umoran i otišao sam u kabinu da se pokušam malo odmoriti. To nije trajalo ni sat vremena, kad me probudio glas Đure Ogara, upravitelja stroja.

»Hajde, Ante, u barku — čuo sam njegove riječi — »brod se topi! Napuštamo ga!«

Ustao sam i potražio Dekovića, »makiništu«. Pitao sam ga da li je istina o tome što se priča i je li više dosta te šale, ali mi je on odgovorio da ne zna ništa o tome da li je tko naredio da se brod napušta. Vratio sam se ponovo u kabinu i ponovo izišao nakon dvadesetak minuta. Tražio sam ljude, a više nije bilo nikoga, a mašine su bile pod vodom! Obuzele su me svakakve slutnje. Na brodu se sve odreda rušilo. Došao sam nekako do sobe telegrafista i tu našao komandanta, prvog i drugog oficira i telegrafistu. Davali smo signale raketama i brodsom sirenom. Vidjeli smo svjetla svjetionika i jednog broda koji se nije mogao približiti. Naš brod se sve više naginjavao na bok. Negdje je nastao i kratki spoj, pa je nestalo i struje. Odnekud je počelo i dimiti. Plašili smo se požara, a već smo bili potrošili sve signalne rakete. Više nismo mogli ni trubiti brodsom sirenom, jer je nestalo pare...

TREĆE POTAPLANJE

Preostalo nam je, dakle, da se pokušamo spustiti drugim čamcem, koji je još bio na brodu, ali se on od udaraca raspao i u komadima pao u more. Jedan me val zahvatio i bacio ispod glavnog mosta. Kad sam se pribrao, uzverao sam se na najgornju visinu. More je sve više i sve brže išlo za nama. Mislio sam da nam je to kraj...

Oko 20 sati začuli smo zvukove motora iznad nas. Bio je to helikopter! Stigao je u posljednji čas. Jednom se bio u-

daljio, pa se opet vratio. Reflektorom nam je pokazivao kuda treba da se krećemo. Pošli smo oprezno na krmeni bodek i tamo nas je jednog po jednog digao. Bio je to vojni helikopter iz švedske baze Ber. »Finlandija« je uskoro nestala na valovima. U signalnoj stanici, kamo smo bili prebačeni, dobili smo hranu i toplu odjeću...

— Hoćete li opet na more? — upitali smo Antu Gulina.

— Ni govora! Ovo mi je treće potapanje! Prvo me zadesilo 1936. sa brodom »Anton Bobarović«, u blizini Sfaksa. Drugo za vrijeme španjolskog građanskog rata kod mjesta Vila Garcia, kad su nas napali Frankovi avioni. Tada smo svi poskakali u more, a sam brod nije potonuo.

Upravitelja stroja na brodu »Finlandije« Đuru Ogara našli smo u njegovu stanu na dese-

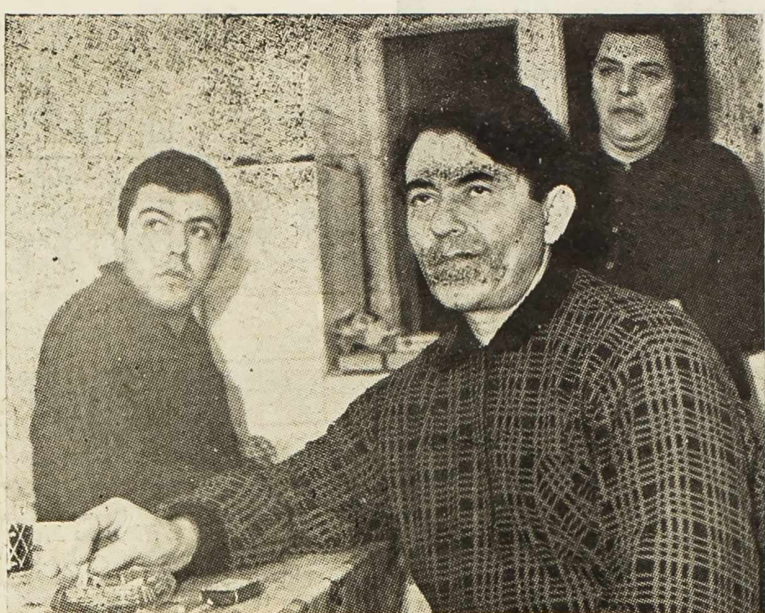
Jovica Dunderski sa obitelji

tom katu »Crvenog nebodera«. Nije mogao sakriti svoju radost što se ipak sve sretno završilo.

— Za vrijeme nevremena, pričao Đuro, stalno sam se nalazio u strojarnici, sa još osam ljudi, sve Jugoslavena. Činili smo najveće napore da u strahovitoj oluji održimo brod u pokretu. Ali, to je često bilo uzaludno, jer je vijak broda s krmom izlazio van mora i radio »na prazno«. Voda je prodirala i u naše prostorije. Neko vrijeme radili smo i u vodi. Kad je to postalo opasno, dao sam nalog da se strojarnica napusti. Ono što me toga trenutka najviše zabrinjavalo, bila je opasnost da kotlovi u dodiru s vodom ne eksplodiraju. A kotlovi su bili tačno ispod čamčane palube, s koje se vršilo spasavanje. Eksplozija bi sigurno prepolovila brod na dva dijela i za sve nas to bi bio kraj! Toga sam se više plašio nego potonuća broda usljed prodiranja vode.

I ČAMAC SE NAPUNIO VODOM

Sa palube smo jedva spustili čamac u more. Kako je bio prazan, vjetar ga je lako mogao odnijeti. Nije mi preostalo drugo nego da sa visine od 5 metara skočim u čamac — koji se strahovito ljuljalo. Pri padu sam povrijedio nogu, ali sam uhvatio konop i svim snagama držao se blizu broda, dok su moji ljudi silazili. Tom prilikom došlo je i do komešanja među nekim grčkim mornarima. Ni prvi oficir nije pokazao suviše prisebnosti. Ipak, u čamac smo se spustili nas sedamnaest, ali je tada pukao konop, kojeg smo držali Deković i ja. Više se nismo mogli približiti da primimo i ostale. Nastojali smo da što

Ante Gulin sa obitelji

blije pridemo belgijskom tankeru, ali je to bilo veoma teško. Čamac se napunio vodom i mi smo se do vrata našli u hladnim valovima. Držali smo se za čamac, koji srećom nije potonuo.

Plašio sam se za mlade mornare Dušana Cetinu i Tanfaru, koji su prvi put na moru, a nisam bio siguran da li znaju plivati. Osim toga, skočili su u čamac bez pojasa za spasavanje. Uspjeli smo nekako spasiti dvije električne svjetiljke, kojima smo onda signalizirali. Kad smo sam od zapovjednika belgijskog tankera, on je upalio reflektore i bacio užad i pojaseve. Tražio sad od zapovjednika belgijskog broda da pošalje čamac po one koji su ostali. On je to i učinio, ali umalo da se ljudi u tom čamcu nisu potopili. Učinili su sve što su mogli da se približe »Finlandiji«, koja je tonula, ali uzalud. Njih su spasili policijski i vojni čamci, pa su tako doživjeli teške trenutke kao i naša posada. Sa belgijskog broda zatražena je tada pomoć helikoptera.

oko stotinu kilometara južnije. Svd gdje smo naišli na mnogo pažnje i pomoći.

PONOVO NA MORE

Veoma smireno, kao da se nije nalazio u životnoj opasnosti, iznio nam je svoje utiske i 28-godišnji Paško Bujas.

— Poslije dvanaest sati pošao sam u kabinu da malo zaspe. Brod se jako ljuljao, ali sam bio umoran i morao sam se odmoriti. Oko 14.20 probudio me Đuro Ogar, upravitelj stroja, i rekao da napuštamo brod. Nisam odmah vjerovao. Ponovio mi je tri puta. Ustao sam i izašao na palubu. Činilo mi se da je svjetionik koji se vidi sasvim blizu, a također i jedan brod. Mislio sam da smo blizu kraja. Silazili smo u čamac jedan po jedan. Nije to bilo lako, ali smo se ipak sakupili nas 17. No, tada nas je vjetar udaljio od broda, a ubrzo se čamac napunio vodom. Bilo je veoma hladno, promrzle su nam ruke i noge. Potonuće broda nismo vidjeli. Prihvatili su nas na belgijskom brodu i kasnije smo dva dana bili u jednom hotelu. Slijedećeg mjeseca ukrcao sam se na drugi brod!

Pronašli smo i Josu Dekovića, »makiništu«, ali je on smatrao da nema što da kaže: »Svoj sam iskaz dao ondje gdje sam trebao«, kaže on, vjerojatno još pod utiskom nemilog događaja — »ni nema smisla da sve to ponavljam. Sve je to već poznato...«

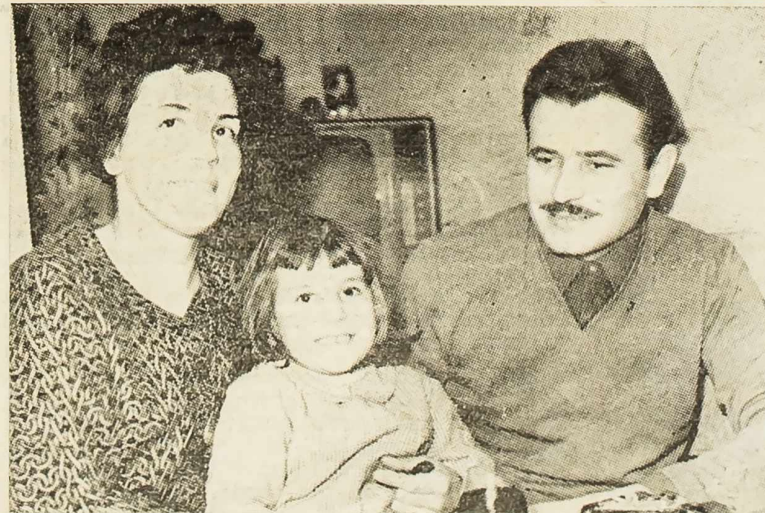
Kod njega smo zatekli i najmlađeg mornara na »Finlandiji« Mirka Protegu, koji tek ima 18 godina. Tihim glasom, gotovo sa ustručavanjem, rekao je: »Do sada nisam plivao. Na ovaj brod sam se ukrcao u talijanskoj luci Cagliari, prije dva i po mjeseca.« »Kapo« Đure — rekao mi je onoga dana kad se to dogodilo da obavijestim ljude koji su spalili. Bilo je to poslije ručka. Međutim, ja sam obavijestio sam Igora Tanfaru. Neki su već bili sišli u čamac. Uzео sam jedan pokrivač i pojas za spasavanje i čekao u grupi kod ostalih mornara.

Nitko prije nije ništa govorio da je situacija opasna. Ni ja nisam vjerovao da je tako opasno i da će brod potonuti. Za mene je to bio neugodan doživljaj, tim više što sam prvi put na moru. Propale su mi sve moje stvari i svi dokumenti, osim lične karte. Od odjeće sam spasio samo ovo na sebi. Ali, tko je o tome tada mislio.

Tako je završila još jedna odiseja naših pomoraca. Oni su se 19. prosinca sretno vratili svojim kućama. Većina od njih ponovo će plivati, jer, kažu, takav je život.

Jovica Dunderski smije se i kaže: »Opet ću se ukrcao, jer i meni je ovo bilo prvo putovanje. Glavno da se sve dobro svršilo. Ne treba uvijek misliti na to. Ne vjerujem da će se potopiti i drugi brod na koji dođem...«

Joško Celar

Juro Ogor sa obitelji

I po babu...

Nastavak sa 4. strane

inače priznaje da je »socijalni problem«, sa više nego minimalnim sredstvima, dijete palog borca, bez majke, i tako dalje — nije mogao proći na natječaju.

Ma kakvim se stavovima rukovodili drugovi u toj radnoj organizaciji, ostaje da se ipak zapitamo: u konkurenciji gotovo identičnih uvjeta kvalifikacije, za koji se slučaj ovdje trebalo odlučiti?

Događa se da se ne poštuju ni neki formalni uvjeti oko raspisanih natječaja. Tako je jedna radna organizacija objavila natječaj s natječajnim rokom od svega — tri dana! Da li iz hitne potrebe za jednim službenikom ili iz bojazni da ih se ne javi previše?

Ista je stvar i sa neshvatljivim slučajevima da se na molbe kandidatima uopće ne odgovara.

A treba znati da odbijeni kandidat ima u određenim slučajevima pravo da se tužbom obrati nadležnom sudu i da traži poništenje natječaja.

Trebalo bi konačno poduzeti nešto da se unese više autoriteta, strože odgovornosti i objektivnosti u postupcima oko natječaja, ako se ne želi da se oni — zakamufilirani zakonom — u potpunosti ne pretvore u običnu farsu.

J. C.

Kako će poslovati trgovinske radnje

Prema informaciji što smo je dobili u Odjelu za privredu Skupštine općine Šibenik, poslovanje trgovinskih radnji, zatim tržnice i ribarnice — neće se bitno izmijeniti od onoga u današnjoj praznici Republike.

U subotu, 31. prosinca, izuzevši samoposluga, trgovinske radnje radit će dvokratno. Ujutro od 7.30 do 12 sati, a poslije podne od 16 do 19 sati.

1. liječnja 1967. godine neće poslovati ni jedna trgovinska radnja.

U naredna dva dana, tj. 2. i 3. siječnja prodavaonice industrijskom robom bit će zatvorene, dok će prodavaonice mesa, kruha, mlijeka, voća i povrća i dvije samoposluge poslovati kao nedjeljom. Oba dana bit će otvorene i tržnica i ribarnica. Prema tome, spomenute prodavaonice poslovat će tih dana samo nekoliko sati izjutra.

Prodavaonice duhana i novina, te brijačko-frizerske radnje također će 2. i 3. siječnja biti otvorene, ali samo u smanjenom broju. (j)

UPALI U RAZRED

Događaj o kojem pišemo dogodio se prije nekoliko dana u jednoj šibenskoj osnovnoj školi. Nije važno koja je to škola, jer vijesti sa sličnim sadržajem, u ovoj ili onoj formi, stižu i iz drugih škola.

Dogodilo se to sasvim iznenađeno. Tri učenika (bivša, jer su isključeni) popela su se kroz prozor stare školske zgrade i za vrijeme nastave upala u razred. Učiteljica se našla zatečena. Nije joj ni nakraj pameti bilo da bi se takvog nešto moglo dogoditi.

All se dogodilo. Bivši učenici uskočili su kroz prozor i — stali terorizirati učenike. Išli su od klupe do klupe i zastrašivali mališane, i to ne samo riječima, jer je jedan od tih učenika u svojim rukama držao dugi nož.

— Kako bi bilo da tebe? — okrenuo se prema jednome mališanu i pokretom pokazao kako se kolje.

Učenici su ostali bez daha i zastrašeni. Zastrašena je bila i učiteljica. Tako je trajalo desetak minuta, kada su se mali izgrednici »zastigli« i otišli.

Pomalo nevjerovatno. Šta sada učiniti se tim mladima? Da li podnijeti prijavu sucu za prekršaje protiv njihovih roditelja? Možda bi od toga bilo i koristi? Ostavljamo to na »dušu« učiteljicama (ili nekome drugome!).

A komentar ovom slučaju, čini nam se, zaista nije potreban. (B)

Dočekao nas je nasmijan i veseo. Bilo je jutro posljednjeg tjedna u ovoj godini. Navikli da ga susrećemo raspoloženo, započeli smo razgovor. Pohvalili smo njegove radove. To ga nije uzбудilo. Samo je podigao naočare.

— Ne volim kada me ljudi hvale. Nije to ni potrebno. Ono što uradim — vidi se i to samo za sebe govori dovoljno. Primam li savjete? Zašto ne, naročito ako su dobronamjerni. Ne biva, znate, uvijek tako. Eto, prije nekoliko godina došao kod mene jedan likovnjak. Reče: »Radovi su vam dobri, da ne kažem odlični, samo, znate, dopustite, nešto me smeta. Vidite, meni se čini da griješite prilikom izrade bačvice u duborezu. Bilo bi, znate, zgodno kad biste duborez izradili i na prednjoj i na zadnjoj strani bačvice. Bilo bi to nešto, znate...«

— I prihvatili ste taj savjet?

— Ma kakvi. Znao sam tom likovnjaku odgovoriti: Evo što: »Slažem se, vaš savjet nije loš, dapače — odličan je. Samo me jedna stvar čudi, znate, nije mi jasna. A to je: zašto vi kad slikate, ne slikate s obje strane platna? Bilo bi to također nešto, znate, izvan-

Posjetili smo umjetnika Antu Belamarića

Duborezi putuju svijetom

redno«. Shvatio je što sam želio reći, pokunjio se i otišao uz nerazgovjetan pozdrav.

To nam je ispričao ANTE BELAMARIĆ. Da li je reproducirao stvaran razgovor ili je to bio njegov vic, nije nam, istini za volju, ni sada jasno. Ali nam je poznato da su njegovi duborezi »otišli« diljem svijeta, da su cijenjeni, da je do sada imao 15 kolektivnih ili samostalnih izložbi. Pod njegovom sigurnom rukom »rastu« u drvetu likovi i prizori koji zadivljuju jednostavnošću i životnošću. Dok gledamo te radove, pomišljamo: koliko li je vremena trebalo da se do toga dođe?

Na to nepostavljeno pitanje umjetnik Belamarić nam je rekao: »Duborezom sam se počeo baviti pred rat, 1937. godine, i nikada ga ne odvajam od svoga redovitog bačvarskog zanata. Izrada ornamenta i figura u drvu najomiljenija mi je zabava u mojim slobodnim trenucima. Upornošću sam uspio prebroditi sve tehničke prepreke i doći do najtanjih finisa ovog posla. Ne mislim da sam rekao »posljednju riječ«. Uvjeran sam da najbolje radove još nisam izradio. Oni čekaju trenutak inspiracije. A i vremena bi trebalo imati više. Za sada ga nemam.«

Svijet Belamarićevih duboreza naden je tu, pokraj nas: ljudi uz čašicu vina u tavernama, ribari, tkalje, vodoonoše, pralje, pejzaži naših gradova, tijesne primorske ulice, težaci, i tome slično. Na svim eksponatima osjeća se duboka ljubav umjetnika prema tim »malim« isječcima iz života. Nema u njegovim duborezima ni trunke nastojanja da bude moderan. Njegovi radovi odišu realnošću, gipki su i dopadljivi.

Pitamo ga kako postiže tu jednostavnost i ljepotu.

Belamarić kaže: »Nije mi cilj da šapiram ljude nekim izvanvremenskim i izvanobičnim motivima i potezima dljetja. Kad bih tako radio, sigurno ne bih imao uspjeha. Moj je cilj da se ono što rezbarim »razazna« pri prvom susretu, jer ne želim rebuse. Takav je moj prilaz duborezu. Eksperimentirati po svaku cijenu, biti moderan radi mode — nije to za mene.«

Duborezi Ante Belamarića putuju svijetom: ima ih u Švicarskoj, Austriji, SAD, Italiji, Kanadi, Švedskoj, Francuskoj, Belgiji, Njemačkoj, Čehoslovačkoj, Poljskoj i još nekim zemljama. Umjetnik je posebno ponosan, i to veoma često ističe, da njegove duboreze posjeduju i drug Tito. Kaže da se teško rastaje od duboreza, ali ističe i to da ih ne bi imalo smisla slagati u potkrovlju.

— Kakvi su vam planovi?

— Imam planova i nadam se da ću ih realizirati. Želja mi je da izradim jedan veliki duborez na temu iz povijesti Šibenika. Inače, naredne godine imam ću izložbu u Beogradu. Pripreme su već počele, a taj »izlet« u glavni grad naše zemlje uistinu me obavezuje. Bit će to moja reprezentativna izložba. (B)

Šta ćemo gledati u 1967. godini

Sibenski Centar za scensku kulturu i Festival djeteta ugovora nekoliko kvalitetnih umjetničkih priredaba. Ako dođe do sporazuma, te predstave gledat ćemo u 1967. godini.

Kako se predviđa, naši će građani u veljači iduće godine gledati komad »Ljubav« od američkog književnika Schisgala. Taj komad režirao je Relja Bašić, a pored njega uloge kreiraju Sanda Langerholz i Ivo Serdar. U istom mjesecu, ali nešto kasnije, u Šibeniku će, po svojoj prilici, gostovati Narodno kazalište iz Splita i izvesti komad »Da nije ljubavi« od poznatog splitskog novinara Miljenka Smojca.

Drugog srpnja, na pozornici na Trgu Republike, Šibenčani će još jednom imati susret sa svjetski renomiranom operom »Ero s onoga svijeta« od kompozitora Jakova Gotovca. To

djelo također će izvesti splitski teatar.

Pregovori se vode i sa poznatom avangardnom beogradskom kućom »Atelje 212«. Informirani smo da će u organizaciji Centra vjerojatno u siječnju 1967. godine u našem gradu gostovati balet rimske opere, a jedna kazališna kuća iz Italije izvest će (u okviru međudržavne kulturne razmjene) komad »Lui e lei« (On i ona).

U idućoj godini neće biti postavljene ni ljubiteljske ozbiljne muzike. Za njih Centar za scensku kulturu priprema više kvalitetnih priredaba. Najavljen je koncert Josepha Plouna, klaviriste iz SAD, te engleskog tenora Austina Miskella, pa zagrebačkog kvarteta sa pijanistom Stipicom Radićem. Pored njih, gostovat će Rama Jucker iz Švicarske i čehoslovački ansambli »Pro arte antiqua«. (B)

DA LI ĆE VRIJEDNA ZAOSTAVŠTINA NIKOLE TOMAZEA OTIĆI U ITALIJU ILI ĆE SVOJE MJESTO ZAUZETI U MUZEJU GRADA ŠIBENIKA? A MOŽDA ĆE I DALJE PROPADATI U POTKROVLJU STARE KUĆE. CIJA JE TO BRIGA?

U POTKROVLJU STARE KUĆE

U potkrovlju stare šibenske kuće stoji jedna zaostavština o kojoj više nitko ne vodi računa. Oštećena i osiromašena biblioteka truli u starim sanducima, a propadaju i vrijedni komadi namještaja i četiri umjetničke slike. Prošle godine pojavila se navodna nasljednica tih predmeta i tražila da joj se uruče Ali, šibenski advokat nije htio ništa poduzimati dok mu ta nasljednica ne pošalje dokaze o nasljedstvu.

Priča o zaostavštini književnika i filozofa Nikole Tomazea, rođenog u Šibeniku (27. X 1802) u trgovačkoj obitelji i sahranjenog u čuvenom firentinskom Panteonu pored Dantea (1. V 1874) ima svoju pomalo neshvatljivu prošlost.

Književnik Nikola Tomazeo završio je osnovnu školu u Šibeniku, gimnaziju u Splitu, a u Padovi je učio pravo. Nakon toga je kao novi-

nar i književnik ušao u javni talijanski život, boraveći u Padovi, Milanu i Firenci. Godine 1833. proganjan je iz Toskane i odlazi u Francusku, prvo u Eks, u Provansu, pa u Pariz, i napokon na Korziku. Amnestiran je 1840. Nakon toga odlazi u zavičaj — na grob svojih roditelja, a zatim se nastani u Mlecima, obilno radeći na književnosti. Budući da je učestvovao u prvim redovima u talijanskom pokretu za oslobođenje i ujedinjenje Italije, bio je 1847. zatvoren. Slijedeće godine, kada je buknuła buna, narod je Tomazea oslobodio iz zatvora. Kako je nakon toga došlo do republike, Tomazeo postade njen ministar prosvjete, a zatim i poslanik mletačke republike u Parizu. Kada su 1859. godine Austrijanci ponovo zauzeli Mletke, Tomazeo pobjegne na Krk, gdje je ostao do 1854. Odatle se preseli u pijemontsku prijestolnicu Turin, a 1859. u Firencu. Oko 1861. potpuno je izgubio vid, koji mu je bio oslabio još u mletačkom tamnovanju. Ipak, uspio je dočekati 1871. godinu, kada je ostvaren san njegove mladosti — ujedinjenje Italije. Bio je uvažan kao jedan od najzaslužnijih ljudi za to ujedinjenje.

Tomazeo je bio raznovrstan i plodan pisac. Bavio se teologijom, filologijom, etikom, pedagogijom, književnom kritikom i historijom, a iznad svega politikom. Od njega je ostalo oko 250 manjih i većih djela iz raznih struka. Na hrvatskosrpskom jeziku napisao je samo jedno djelo. »Iskrice«. Navrativši 1839. u Šibenik, ponovo se dao na učenje našeg jezika i na čitanje zbirki narodnih pjesama, koje je onda i sam skupljao. I tako su nastale »Iskrice«, djelo bogato sadržajem i puno jakih misli i osjećanja. U 33 »iskrice«, većih i manjih aforizama, Tomazeo je izrazio svoju ljubav prema narodu i prema svome zavičaju, te dao savjete i uputstva kako da narod pođe naprijed, ističući potrebu narodne prosvjete, etičkog odgoja, vjerske snošljivosti, vjere u narodnu snagu i nade u bolju budućnost.

Od Tomazeovih potomaka nema više nikoga ni u Šibeniku ni u Jugoslaviji. A iza njega je u ovom gradu ipak ostala značajna zaostavština, i to u njegovoj kući na trgu koji nosi njegovo ime. Tokom niza godina ostavština se smanjivala, da bi na kraju od nje ostalo sve manje i manje. O njoj se više gotovo nitko ne brine i ona

propada u potkrovlju stare kuće, smještene u trulim sanducima.

Jedne godine, kad se u Šibeniku bila pojavila navodno jedina nasljednica Tomazea, neka Diamantina Toglija, rođena Artale, tražeći da joj se dopusti da sve Tomazeove predmete odnese u Italiju, došlo je do jedne inicijative — da se ti predmeti pohrane u Muzeju grada Šibenika. Naime, na inicijativu prof. Frane Dujmovića tada je (1949. godine) Konzervatorski zavod za Dalmaciju započeo vrijednu akciju oko toga. Dr Cvito Fisko- vić uputio je dopis ondašnjem Gradskom narodnom odboru, u kojem se kaže: »Zavod kao nadležna ustanova za zaštitu kulturno-umjetničkih spomenika, smatra posebnim naglasiti, da taj namještaj ne smije nikako da se izvozi iz Šibenika, a pogotovo ne u Italiju. Dapače, trebalo bi taj namještaj, kao uspomenu na jednog istaknutog Šibenčanina, otkupiti skupa sa bibliotekom, koja propada u potkrovlju, a posebno sobu koja bi trebalo biti zaštićena Zakonom o zaštiti spomenika...«

Zahvaljujući tome, predmeti su ostali u Šibeniku, ali u potkrovlju, jer se nije ništa učinilo da se Tomazeovi predmeti stave na mjesto koje bi ih sačuvalo od propadanja i nenadnih pokušaja prisvajanja.

O dijelu te ostavštine brinula se obitelj Benković, koja stanuje u istoj kući. Tako se i sada u stanu 78-godišnje Ines Benković nalaze četiri umjetničke slike, za koje se pretpostavlja da bi mogle biti djelo poznatog portretiste iz prošlog vijeka — Zuccara. U potkrovlju te kuće vidjeli smo i staru komodu i dva pisaaća stola koja propadaju i u kojima se, zaključani, nalaze spisi, časopisi, novine i druge stvari. Tu su i dvije gipsane biste koje predstavljaju Tomazea i njegovu kćer, a donosene su iz Zadra, iz samostana Sv. Marije. Ostaci spomenute biblioteke nalaze se u već napola trulim sanducima. Kako je potkrovlje kuće trošno i kako sigurno propušta vodu, to postoji opasnost da svi predmeti ubrzo propadnu.

Nakon dužeg zatišja oko te ostavštine danas je star ponovo postala vrlo aktualna. Prošle godine ponovo se pojavila ona nasljednica (Diamantina Toglija) sa svojim zahtjevom, obrativši se šibenskom advokatu Vjekoslav Vuletinu. O toj stvari advokat Vuletin je izjavio: »Tražila je postavljanje zahtjeva za predaju slika, ali ja nisam ništa htio poduzeti dok mi ne dostavi dokaze o nasljedstvu.«

O tada se navodna nasljednica nije više nikada pojavila, ali nije isključeno da se opet javi. Naime, sama Ines Benković, koja čuva te premete, kaže — da je Diamantina Toglija nasljednica utoliko što je njezina baka bila druga žena Nikole Tomazea.

Odmah nakon odlaska Tomaseove »nasljednice« prof. Frano Dujmović ponovo je pokušao da zaštiti dijelove te zaostavštine i da ih prenese u Muzej grada Šibenika. No, kako konzervatorske ustanove nešto takvoga ne mogu učiniti na svoju ruku, to je od Odbora za kulturu i prosvjetu Skupštine općine Šibenik zatraženo da donese potrebnu odluku. Ali, iako taj zahtjev leži već nekoliko mjeseci, do sada nije ništa pokrenuto.

Da li će se, dakle, to pitanje konačno riješiti, ne zavisi samo od toga da li će navodna nasljednica nešto poduzimati, već od institucija koje su dužne da se brinu o vrijednostima koje su značajne za našu kulturu. Nebriga u tom pogledu šteti cijelom našem gradu.

Tekst i snimci: J. Čelar

UGROŽENO ZAPOSLENJE

Mnoge su se kućne pomoćnice ovih dana našle pod otkaznim rokom. Vjerovatno će za koji dan takvih biti još više, jer je povećan zagaranirani osobni dohodak kućnih pomoćnica, a porasle su i obaveze doprinosa socijalnom osiguranju, kao i drugi doprinosi.

Istini za volju, treba reći da su obaveze socijalnom osiguranju za kućne pomoćnice do sada bile stvarno smiješne. Naime, kućne pomoćnice su za sva prava iz socijalnog osiguranja plaćale svega 1.500 starih dinara mjesečno, što je predstavljalo paušalni doprinos za sve kućne pomoćnice. Razumljivo je da se tim iznosom nisu mogli namirivati ni svi troškovi zdravstvene zaštite, a kamoli još i mirovinsko-invalidsko osiguranje i eventualno dodatak na djecu.

Od 1. VIII 1966. doprinosi u paušalnom iznosu više nema, već se obračunava puna zbirna stopa doprinosa, koja iznosi 30,78 posto na neto-iznos plaće koju je poslodavac ugovorio s kućnom pomoćnicom. Tako je određeno odlukom Republičke zajednice socijalnog osiguranja (objavljena u »Narodnim novinama« od 9. VII 1966.). Te plaće su se do sada kretale od 10 do 15.000 starih dinara mjesečno, uz neke rijetke izuzetke. Na tolike plaće doprinosi socijalnom osiguranju iznosili su od 3.078 do 4.617 dinara (30,78%). Već pri toj promjeni otkazano je oko petnaestak kućnih pomoćnica u socijalnom osiguranju.

Međutim, ni to nije sve. Općine su bile dužne da donesu minimalne osnove osobnog dohotka kućnih pomoćnica na

svom području. Sibenska općina nedavno je odlučila (Odluka o minimalnim plaćama kućnog pomoćnog osoblja) da plaće kućnih pomoćnica ne mogu biti manje od 30.000 dinara do 1 godine radnog staža u domaćinstvu, 32.000 od 1 do 5 godina, 35.000 od 5 do 10 godina i 38.000 starih dinara s preko 10 godina rada u domaćinstvu. Tom Odlukom plaće su kućnih pomoćnica ozakonjene i ne mogu iznositi manje od navedenih iznosa s primjenom od 2. XI 1966. Ako sada opću stopu doprinosa za socijalno osiguranje primijenimo na nove osnove (nove plaće), doprinosi iznose 9.234 na osnovicu od 30.000, 9.850 na 32.000, 10.773 na 35.000 i 11.696 na 38.000 dinara.

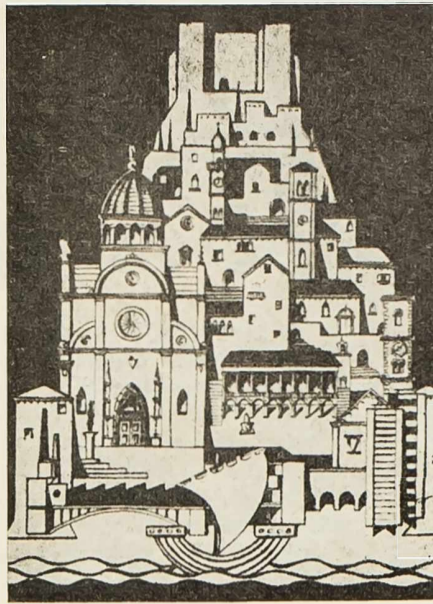
Pretpostavljam da se na te osnove obračunavaju i ostali

doprinosi (12,5 posto na osobni dohodak iz radnog odnosa, 1 posto za obnovu i izgradnju Skoplja i 4 posto za stambenu izgradnju), koji danas iznose 17,5 posto. To znači da svi doprinosi iznose 48,28 posto, odnosno od 14.484 do 18.346 starih dinara (zavisno o plaći). Napominjemo da u tome nema utjecaja što se od ugovorene plaće za smještaj i ishranu može odrediti do 60 posto, jer se svi doprinosi obračunavaju na cijeli iznos ugovorene plaće.

Zbog tih promjena dolazi do otkazivanja zaposlenja kućnih pomoćnica. Do toga će još više doći ovih dana, kada socijalno osiguranje pošalje poslodavcima njihove nove obaveze u doprinosima. Kućne pomoćnice će se naći u nezavidnom položaju, čiji se položaj pogoršava time što nisu u mogućnosti da nađu danas zaposlenje na drugim poslovima.

Ovim napisom htjeli smo upozoriti na pojavu koja će kućne pomoćnice dovesti u ozbiljan položaj, pa bi je trebalo razmotriti i tražiti eventualna rješenja u okvirima raspoloživih Zaveda za zapošljavanje radnika. Možda u ovom slučaju ne bi trebalo izostati ni briga i angažiranje sindikalne podružnice kojoj pripadaju kućne pomoćnice.

I. Ramljak

FRAGMENTI SIBENIKA NA SPOMEN-DOPISNICI

Posljednji dan upotrebe prigodnog žiga posvećenog 900-godišnjici spomena Sibenika — filatelističko društvo »Sibenik« iskoristilo je za jedno spomen-izdanje. Ovom prilikom crtež je u jednoj spontanoj stilizaciji obuhvatio najznačajnije građevine starijeg i novjega doba grada. S obzirom na vrijeme izdavanja, spomen-karte su namijenjene čestitkama uz Novu godinu. Dopisnice su štampane u oker boji, a samo manji broj primjeraka pokusno je bronzi-

Prigodni žig i spomen dopisnica

ran. Spomen-karte se puštaju u opticaj 31. XII o. g. i posvećene su 900-godišnjici spomena Sibenika. (MM)

PRIGODNI ŽIG POVODOM ČETRDESETOGODIŠNJICE ESUPERANTA U SIBENIKU

Povodom proslave 40 godina esperantske aktivnosti u Sibeniku i tridesetogodišnjice društva esperantista bit će na mjesnoj pošti u upotrebi prigodni žig, tj. 29. XII o. g. kada se održava jubilej društva. Žig je odobrila Zajednica poduzeće PTT saobraćaja iz Beograda, a na zahtjev društva esperantista »Stipe Ninić« i filatelističkog društva »Sibenik«. Ovim žigom žigat će se posebne spomen-omotnice izdane za ovu priliku. Replika omotnica predstavlja stilizaciju najstarijih spomenika u gradu. (MM)

Na osnovu odluke Savjeta radne zajednice Skupštine općine Sibenik broj 250/1 od 20. XII 1966. raspisuje se ponovni

NATJEČAJ

za popunjenje radnog mjesta

REFERENTA ZA GRAĐEVINARSTVO

u Odjelu za komunalne poslove Skupštine općine Sibenik.

Uvjeti: odgovarajuća srednja stručna sprema i 3 godine radnog iskustva.

Osobni dohoci po Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka radnika organa uprave Skupštine općine Sibenik.

Rok natječaja 15 dana od dana objave.

Tko griješi, taj i plaća

Saobraćajni milicioneri podnijeli su prijavu sucu za prekršaje protiv Ante Jakšića, jer je nepažljivom vožnjom prouzročio saobraćajnu nesreću. Sudac za prekršaje ispitaio je Antu Jakšića, auto-prijevoznika iz Bilica, i kaznio ga sa 10.000 starih dinara. Ante treba da nadoknadi i troškove postupka u iznosu od 1.940 starih dinara.

Sudac za prekršaje Skupštine općine Sibenik kaznio je Luigi Aversa, zapovjednika parobroda »Lily Lauro« iz Napulja sa 200.000 starih dinara. Naime, Luigi je brod je prošlih dana u luci Rogač ispustio mazut. Pred toga, zapovjednik broda dužan je nadoknaditi troškove postupka u iznosu od 5.600 starih dinara.

Josip Lasan iz Vodica prijavljen je sucu za prekršaje s razloga što je u Vodici remenio javni red i mir. Zbog toga prijestupa sudac za prekršaje kaznio je Josipa sa 10.000 starih dinara.

Iako je sezona prošla, saobraćajnih prekršaja ima i te kako mnogo. Velimir Roca prouzročio je saobraćajnu nesreću u Vodici i zbog toga je sudac za prekršaje kaznio Rocu sa 10.000 starih dinara. Također, zbog saobraćajnog prekršaja i Vinko Treusić je kažnjen sa 18.000 starih dinara.

Mile Knezić iz Konjevrate obavljao je zidarsku djelatnost bez dozvole. Zbog toga pristupa je Tržna inspekcija podnijela sucu za prekršaje prijavu protiv Mile. Kažnjen je sa 25.000 starih dinara.

Veselko Ergović iz Sibenika prodavao je vino bez potrebne dozvole — krčmario je. Zbog toga je protiv njega podnesena prijava sucu za prekršaje, koji ga je kaznio sa 20.000 starih dinara.

Ivo Stanić iz Lozovca zatečen je u dva navrata da upravlja motorkotačem. U tome ne bi bilo zla da je Ivo imao uredno izdanu dozvolu. Na njegovu nesreću, on je motorkotač vozio bez dozvole, pa je nakon prijave saobraćajnih milicionera kažnjen sa 18.000 starih dinara.

Bruno Tonucci, talijanski državljanin, zatečen je u obavljanju ribolova u jugoslavenskim teritorijalnim vodama. Protiv Bruna je podnesena prijava sucu za prekršaje, koji ga je nakon saslušanja kaznio sa 140.000.

Marijan Baranović je u napačtom stanju vrijeđao moralna i patriotska osjećanja građana. Sudac za prekršaje kaznio ga je sa 20.000 starih dinara. (OR)

Pomoći i sebi i poduzeću

Mnogi planovi Tvornice elektroda i ferolegura, zacrtani još od početka stupanja na snagu novih privrednih instrumenata, nisu mogli da se ostvare — zbog akutne nestašice elektroenergije.

Listopad ove godine bio je najteži. Zbog potpune redukcije električne energije, pogon ferolegura sasvim je obustavio rad. Posljedice su bile velike. Samo za prvih 9 mjeseci ove godine proizvedeno je 3.580 tona ferolegura manje od planirane količine.

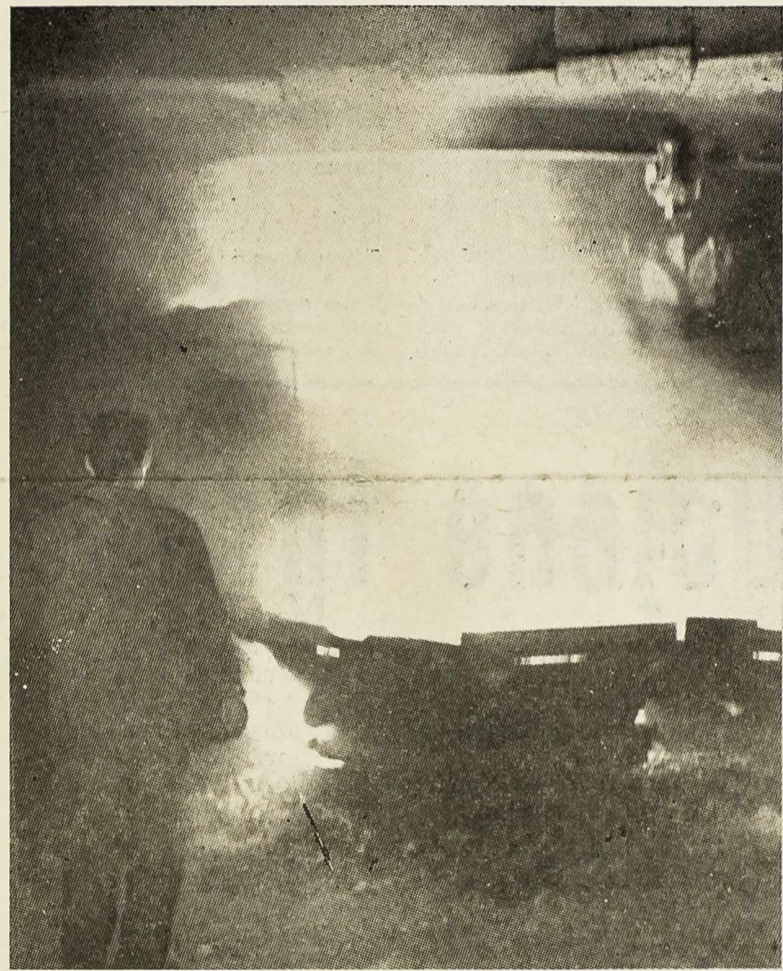
Nakon što je redukcija struje potpuno ukinuta, užurbano se nastavilo s proizvodnjom, ali su gubici ipak nenadoknadivi.

Koliko će se puta takva situacija ponoviti, nitko sa sigurnošću ne može predvidjeti, ali je činjenica da ćemo za izvestan period još uvijek trošiti električnu energiju više nego što ćemo je proizvoditi.

»Bušenje« peći u pogonu ferolegura vrši se svaka dva sata i iz njih cure užareni i rastaljeni dragocjeni proizvodi. Radnici su uvijek nečim zaposleni, u sve tri smjene. Težak je rad bušača pri veoma visokoj temperaturi, kada rastaljena masa u obliku jarko crvene magme puni velike čelične posude.

Susreli smo jednog radnika — Ivu Žaju — koji je, dok je nadzirao oticanje mase iz peći, jedva imao vremena da kaže nekoliko riječi. On je, sada u svojstvu drugog bušača, već 13 godina zaposlen u ovoj tvornici. Rodom je iz Konjevrate. Njegova osobna primanja kreću se između 40 i 50 tisuća starih dinara. Kaže da dobro zna u kakvoj se situaciji nalazilo poduzeće i da sada radi da pomogne i njemu i — sebi!

Tekst i snimak: J. Č.

Dugo je Saša morao čekati na svoj povratak: pune tri godine. Posljednjih nekoliko mjeseci potpuno se predavao onom osjećaju koji će ga obuzeti — kad se ponovo nađe u rodnom gradu.

Cesto je promatrao svoju sliku, koju je donio sobom u Nirnberg: mladoliko lice, kosa neodređeno počesljana, karirana košulja i crna »vinterica« od vinileksa, pa onaj pomalo nespretni smiješak. Iako je imao već tada dvadeset i četiri godine, sam je sebi nalikovao na kakvog tinejdžera.

Kad je jednog sniježnog jutra spremio svoje stvari u polovni »Wolkswagen«, uzeo je i tu sliku — što je stajala zataknuta u uglu velikog okvira.

Krenuo je prema jugu, cestama zakrčenim automobilima, uživajući u pomisli da će slijedećeg jutra ugledati sunčanu jadransku obalu.

— Čovjek se brzo mijenja — mislio je. Zaista brzo. Da, osobito kad je daleko od svoje kuće. Zar to baš toliko utiče?

Slegnuo je ramenima: »Nema tu ničega lošeg. Sve je u tome kako se sam postaviš.«

Pogled bi mu povremeno pao na ogledalo iznad glave. Vidio je u njemu sebe onakvog — kakav je i danas: novo prugasto odijelo kakvo se »gore« nosi, jedna od varijanti talijanske mode, crveni džemper, bijela najlonska košulja i siva kravata sa crvenim prugama i srebrnom kopčom. Lice mu je bilo ozbiljnije i markantnije, valjda zbog dugih zalisaka i tankih brčića »ala Cezar Romero«.

Nasmijao se u jednom trenutku i odmahnulo ogledalo u drugu stranu, pa zavrtio glavom: »Jesam li ti zaista ja? Kladam se da će mi dolje kazati kako sam nečija loša kopija. K. vragu, možda je zaista tako?«

Pritisnuo je papučicu akceleratora »do daske«, slušajući iz svojih leđa zvižduk mašine poput kakvog mlaznog motora i promatrajući kako se isprekidana bijela linija stapa u gotovo neprekidnu nit.

Stigao je do obale. I nije skidao pogled s mora.

Tri godine — mislio je — tri godine sam bio daleko odavle. Sada je prosinac, ali bih od radosti i uzbuđenja mogao sada skočiti u ovo modro prozirno more, da osjetim njegov okus, okus »najljepšeg mora na svijetu!«

I čitavog jutra vozio je Saša bez predaha, kao da nije osjećao nikakav umor, imao je dječjačku želju da izide i da se javi svim ljudima koje sretna, da ih potapša po ramenu i da zapjeva u kojoj gostionici.

Ali, nešto ga je gonilo da što prije stigne. Bio mu je dragocjen svaki sat i svaka minuta.

— Naučio sam ja da cijenim vrijeme! — prošapta.

Trenutak kasnije ta mu je rečenica postala odvratna: »Tih fraza dosta sam se naslušao. Čovjek ipak nije automat.«

Reportaža

SUMNJE I PREOKRETI

Zaustavio je automobil uz kamenu kućicu na rubu jedne hridine, što se duboko ruši u more i kupio cigarete (prve domaće nakon tri godine!). Popio je i kavu i uživao u tišini i zanosnoj panorami brda, otoka i mora.

— To je ono pravo! — rekao je. Za ovakav događaj čovjek bi sve mogao dati!

Zaučudio se jedino što s ljudima u gostionici nije počeo razgovor. »Opet je sve nekako obično! — slegne ramenima. Umoran sam, moram stići što prije!«

I stigao je. Bilo je večer. Sa parkirališta je gledao pravo na more i promatrao treperenje svjetla što se s nekoliko brodova u luci stopilo u šarenu igru krijesnica. Zvižduk željeznice ostao je uvijek isti, onako prodoran i pomalo tajanstven. S Verom je šetao ovim predjelima, pod ovim fasadama zgrada, pod svjetlima perona željezničke stanice, po pustoj obali, pod silueto brodova, sjedio po klupama i ljuljačama dječjih igrališta. Sitne stvari činile su mu se sada neizmjereno drage i značajne.

Tračak zebnje prosturio mu je grudima: »A sada, kako će biti sada? Trebalo bi da počne sve IZNOVA?«

Susret s Verom bio je pun ushićenja, zatim ganutljiv, pa srdčan. Nakon toga slijedilo je ponovno »upoznavanje« i pričanje svih novih događaja, s mnogo pitanja u sve dužim i češćim stankama.

Sašu je smetalo što je u Veri otkrio više životne spoznaje, a nju je smetalo božanje od njegove ravnodušnosti.

— Zašto ne želiš da sečemo ovuda kao i prije? — upitao je Saša.

— Sečimo! — odmahne ona glavom. Zašto misliš da imam nešto protiv?

— Tako, čini mi se? Mnogo si mi pisala o ovim mjestima, a sada samo stojiš tu i gledaš pored mene.

— Pusti da se malo snađem, da se priviknem. Preskočili smo

ono vrijeme koje mi je bilo beskonačno dugo. Ali, pitam se, da li sada nastavljamo upravo ondje gdje smo stali zadnji put?

Zagledala se u njega: »Moje se predodžbe mijenjaju kao i tvoje — reče i pogleda u svjetiljku zakrivenu tankim granjem. »Da li ti još uvijek ovo gledaš istim očima kao i prije? Nemoj se ljutiti, ali priznaj da u predmetima nema toliko romantike koliko mi ponekad vjerujemo?«

Saša je promatrao bez odgovora: »Vera je lijepa djevojka — zaključio je. Ljepša nego ikada dosad, ali mi se ne sviđa to što govori. Samo, moram priznati, ona ima pravo: Nije htio da joj to kaže.

— Ne razumiješ me? — upitno ga je gledala Vera.

— Ne znam. Uistinu ne znam. Hajdemo odavde.

— Imaš lijepo odijelo — reče Vera silazeći niz strme stepenice prema obali. Nećeš više nositi »farmerice«?

— Odijelo? Možda je lijepo! Ali, je li sada važno da to spominješ? »Farmerice« neću nositi. Vjerojatno neću.

— Spominjem tako. Zar te to ljuti? Au, eno crne mačke...

— Do vrata i mačka! Nisi romantična, ali si još uvijek praznovjerna.

— Pokaži mi tvoj auto. Želim da se malo vozim, jer volim vožnju po noći.

— A-ha-ha...! — nasmija se Saša. Nećeš ti noćne vožnje! Gdje si to naučila? A prije si se ustručavala da sjedneš i u običan autobus. Jesi li putovala u posljednje vrijeme?

— Zašto si ironičan? Sta ima neobično u mojoj želji? A što se tiče putovanja, zar ti nisam pisala da sam dva puta bila u Italiji?

— Kuda da te vozim? — procijedi Saša.

— Ne znam. Bilo kuda. Nisi nikada vozio djevojke na večernjim izlascima? Vera se ugriže za usnicu. Saša se tresne.

— Jesam — reče neočekivano. Sigurno da jesam i imao sam vremena na pretek, i novaca sam imao. Nisam drugo ništa ni radio, nego samo krčkario od bara do bara.

— Ne misliš to valjda ozbiljno — promijeni Vera ton.

— Zašto ne? Nisam krao, a ni varao! U redu... nisam mislio ozbiljno. Znaš da nije tako. Čudi me samo tvoje ponašanje. Podimo već jednom!

Kad su bili daleko izvan grada, Saša upita Veru: »Želio bih da znam kako se snalaziš na poslu.«

— Ima li u tome skrivene sumnje?

Saša slegne ramenima: »Ovakvim pitanjima ti me nagoniš na sumnju.«

Vratili su se kasno u noći. Vera je Saši pružila ruku tačno na onom mjestu gdje su se uvijek sastajali.

— Dovidjen! rekla je. Vidjet ćemo se!

— Dovidjenja, rekao je on i pustom ulicom pošao kući.

J. Celar

NA KRAJU GODINE SUMIRAMO BILANCU NASIH SPORTSKIH KOLEKTIVA

Zadovoljstvu ima mjesta

Prošla godina bila je, općenito govoreći, veoma uspješna za šibenske sportske kolektive. Manipulirajući s prilično oskudnim finansijskim sredstvima, oni su poželjno nekoliko rezultata koji nagovještavaju bolju perspektivu, u prvom redu u takozvanom kvalitetnom sportu. Da li se moglo postići više, na to pitanje nije teško dati odgovor. A on bi možda mogao biti ovako formuliran: SHODNO SREDSTVIMA (FINANCIJSKIM) KOJA SU IM STAJALA NA RASPOLAGANJU, SIBENSKI SPORTASI NISU MOGLI POSTICI VIŠE.

Usporedo s tim treba podsjetiti i na činjenicu da je u našoj komuni masovni sport prilično zastavljen, da mu se pridaje veoma malo pažnje, a još manje finansijskih sredstava. Dosađ napisano može zvučati kontradiktorno, ali kad se sagledaju obje strane medalje (kvalitetnog i masovnog sporta), onda je takva konstatacija na mjestu. Naime, mislimo da bi masovnom sportu trebalo DATI VIŠE SREDSTAVA I POKLONITI MU VECU PAZNJU, ali je isto tako tačna konstatacija da mi našim društvima iz domena kvalitetnog sporta DAJEMO MANJE, MNOGO MANJE NEGO STO DAJU DRUGI. To liiko za (ne)potrebni uvod.

PLIVACI U ELITNOM DRUSTVU

Sibensko plivanje postiglo je ove sezone rezultate koji su mu omogućili trijumf — ulazak u elitno društvo. Napor uprave kluba i vrsnih trenera Baošića, Klisovića i Petrića nije ostao bez ploda. Narodne natjecateljske sezone plivači će startati u Prvom saveznom plivačkom razredu. Vaterpolisti su osvojili četvrto mjesto u Drugom saveznom vaterpolu razredu. U jesen iduće godine šibenski plivači i vaterpolisti dobit će zimski bazen (kapacitet 25 x 15 metara) i to će ih riješiti mnogih briga. Bazen će stajati oko 50 milijuna starih dinara. Nedostatak zimskog treninga osjetit će se u startu u elitnom plivačkom razredu. Da li će plivači biti toliko vrijedni da se u njemu održe iduću kritičnu godinu? Nadamo se da hoće!

KUGLASI SEDMI U HRVATSKOJ, A JEDANAESTI U DRŽAVI

Sibenski kuglaši, tiho i prilično nezapaženo, postigli su ove godine dva vrijedna rezultata. Na prvenstvu Hrvatske, među 40 ekipa, zauzeli su odlično 7. mjesto i stekli pravo nastupa na državnom prvenstvu. »Izlet u Sarajevo« donio im je vrlo dobro — 11. mjesto u državi. Oskudijevaju u finansijskim sredstvima, ali su marljivi, a mnogo toga treba zahvaliti i tehničkom referentu »Šubićevca« Crnogači.

KOSARKASI ČETVRTI U HRVATSKOJ

Košarkaši »Sibenika«, puleni trenera prof. Ivica Slipčevića, postigli su ove godine veoma dobar uspjeh. Poslije osvajanja prvog mjesta u prvenstvu Dalmacije, učestvovali su na turniru koji je odlučivao o prvaku Hrvatske. Zauzeli su četvrto mjesto. Da su imali više visokih igrača, mogli su se bolje plasirati. To je svakako uspješna godina za Gulina, Skaricu i njihove drugove.

KUBURECI SA SREDSTVIMA, NOGOMETASI ČETVRTI U DRUGOJ LIGI — ZAPAD

O nogometasima se dosta piše. Unatoč toga, mislimo da je potrebno da ih i u ovom osvrtnu spomenemo. Osvojili su četvrto mjesto u Drugoj ligi — Zapad, iako im je klupska blagajna konstantno bila prazna. Igrači i po tri mjeseca nisu dobivali primanja. Sportskom i fer igrom odužili su se svojim navijačima. Na proljeće, kažu, bit će još bolje.

VELSLANJE STAGNIRA

Naše veslanje i naša »Krka«, na žalost, stagniraju. Klub ima jednog kvalitetnog veslača — Trlaju (sa svim njegovim vrlinama i manama), a to je premalo za klub tako svijetle tradicije. Istina, bilo je i ove godine nekih uspjeha, ali oni ni izdaleka ne zadovoljavaju naše želje. Samo, nismo li nekada prema »Krki« sentimentalni ili ravnodušni? Ne tražimo li, možda, od nje u sadašnjem trenutku nemoguće? Radovali bismo se kad bi nas naredno ljeto demantiralo (D.B.)

IZVANREDNA PRILIKA

UKRASITE SVOJ DOM SLIKOM

„HRVATSKI NARODNI PREPOROD“

Da zadovolji kulturne potrebe naših ljudi, Matica hrvatska namjerava u reprodukcijama izdavati značajnije slike naših umjetnika, pa je ovih dana stavila u prodaju reprodukciju Bukovečke slike: HRVATSKI NARODNI PREPOROD u zidnom formatu, kao i u formatu razglednice.

Reprodukcija se prodaje uz različite cijene, ovisno o o- premi reprodukcije, i to:

nekaširana (tj. bez paspartua) 48 ND

kaširana (na svijetložutoj ili bijeloj podlozi) 68 ND

kaširana i uokvirjena u zlatni okvir 120 ND

Članovi Matice hrvatske i pretplatnici »Kola« uživaju popust od 10 posto.

Reprodukcija je izrađena u višebojnom tisku i lakirana, a nabavlja se u knjižarama Matice hrvatske ili izravno naručuje u Matici hrvatskoj, UL Matice hrvatske br. 2. ili kod pododbora Matice hrvatske Šibenik (DIT-II kat).

Troškovi poštarine idu na teret kupca.

Višebojne razglednice prodaju se uz cijenu od 1,50 ND komad.

Želje u novoj 1967. godini

U cjelini šibenski sport u ovoj godini je zadovoljio. Međutim u nekim granama se to ne bi moglo reći, a posebno to vrijedi za veslanje, u kojem je Šibenik nekad držao primat u zemlji. Ipak raduju nas uspjesi u plivačkom i vaterpolu sportu, gdje je Šibenik stao uz bok renomiranih ekipa. I u nogometu je zabilježen napredak. Drugoligaški predstavnik je prvu etapu ovogodišnjeg prvenstva završio na četvrtom mjestu tablice zapadne skupine. Šta možemo očekivati u nastupa- jućoj godini? O tome smo razgovarali sa rukovodiocima nekih sportskih društava i organizacija. Evo njihovih želja:

Ante Bukić, tajnik SOFK-e:
»Očekujem da ćemo uz pomoć odgovornih faktora u komuni podići nekoliko objekata za tzv. mlade sportove, te igralište za nogomet. Nadalje, da većina klubova i društava popune svoje redove sa trenerskim i in- struktorskim kadrom, a prven- stveno to želim osnovnim ško- lama izvan Šibenika, koje ne ras- polazu dovoljnim brojem stru- čnog nastavnog kadra iz pred- meta fizičkog odgoja.«

Tomislav Petrić, trener PK Šibe- nika:
»U nastupajućoj godini očekujem ostvarenje dugogodiš- nje ideje — da naš grad dobije zatvoreni zimski bazen koji će pridonijeti snažnijem razvoju plivačkog i vaterpolu sporta. I sto tako želim plivačima da se održe u prvom razredu, a vater- polistima mnogo uspjeha u dru- goligaškom društvu. Ovo pos- jednje bit će doista teško, s ob- zирom da su nek' odlični vater- polisti napustili Šibenik.«

Drago Putniković, potpred- sjednik »Sibenika«:
»Da se konačno raščisti pitanje da li je Šibeniku potreban drugoligaški klub ili nije,
— da se za normalan rad osi- gura 50 milijuna dinara,
— da gledaoci i simpatizeri konačno promijene odnos prema klubu, da mu odaju zaslu- ženo priznanje za postignute re- zultate i da ga na narednim u- takmicama više bodre,
— da klub osvoji, ako ne pr- vo, a ono bar drugo mjesto na tablici Druge lige,
— da novi upravni odbor bu- de što bolje zastupljen i
— da se igračkama koji imaju kvalifikacije omogućiti što skori- je zaposlenje.«

Cedo Polak, predsjednik »Kr- ke«:
»Da bi veslački klub »Krka« ponovo zauzeo ono mjesto koje mu pripada, u 1967. godini oče- kujem potpuno dovršenje dru- štenog doma i završetak pri- prema u masovnosti kluba. Po- sebna mi je želja da redovni treninzi što prije počnu, kako bi sve kategorije veslača bile spre- mne za različita prijateljska i prvenstvena natjecanja.«

Jure Aralica, tajnik KK »Šu- bićevac«:
»Kada to već nismo bili u stanju da učinimo protek- le godine, da u 1967. godini or- ganiziramo proslavu 20 - godiš- njice kluba, jednog od najstari- jih na području Šibenika. Na- dalje, želim ovom klubu i nje- govim takmičarima da troško- vi oko održavanja objekta, za- tim putovanja i treninga budu što manji. Jednom riječi, da u Novu godinu uđemo sa više ra- zumijevanja i jasnijom finansi- skom situacijom.« (jj)

TRAGOM BROJKI

Ocjene igrača

Šibenski drugoligaš sakupio je u sedamnaest prvenstve- nih kola 21 bod. Na svom terenu iz 9 susreta izvukao je 18 bodova. Takvom bilancom ne može se pohvaliti ni jedan od 52 jugoslavenska prvotimca ili drugoligaška tima. S druge strane, međutim, »Sibenik« je s gostovanjima, a bilo ih je 8, donio samo 3 boda: s Mariborom je igrao 1:1, s Aluminijem 2:2, a s Trešnjevkom 0:0.

»Sibenik« je u sedamnaest u- takmica jesenskog dijela prven- stva Druge lige — zapad posti- gao 31 zgoditak. Efikasnija momčad od našeg ligaša bila je samo zagrebačka »Lokomotiva«, koja je postigla 32 gola. Prvi zgoditak u prvenstvu Druge li- ge — zapad postignut je u 2. minutu susreta sa Varteksom iz Varaždina, koji je odigran na Šubićevcu 22. kolovoza.

Tko su najbolji strijelci na- šeg drugoligaša u jesenskoj treci za bodovima? Evo ih: Žepina je postigao 8 zgoditaka, Aralica 6, Bakmaz 4, Ninić 3, Lovrić, Mari- nić i Grgić po 2 zgoditka, a Ma- renci, Miljević i Zaja po 1 zgo- ditak. U korist »Sibenika« dao je jedan gol i igrač protivničke momčadi. Bio je to Hadialagić, obrambeni igrač Rudara iz Kaka- nja. Interesantno je zabilježiti da su napadači našeg ligaša od ukupno 31 zgoditka, samo 6 da-

li na gostovanjima. Bilanca na domaćem terenu je 25:3, a na stranom 6:20!

Kako su u jesenskim utakmi- cama ocijenjeni igrači »Sibenika«? Evo i o tome podataka: Bižaca i Višić stajali su na vr- tima po 9 puta, a srednja ocje- na im je jednaka — 6,5. Super- ba ima srednju ocjenu 6 (na- stupio je 12 puta), Podrug 6,1 (12), Marenci 6,1 (16), Miljević 6,8 (17), Grgić 6,5 (17), Bakmaz 6,4 (11), Aralica 6,3 (16), Žepina 6,2 (17), Marinić 6,1 (15), Ninić 6,2 (15). Tri igrača nastupili su najviše puta, ali treba zabilje- žiti da uvijek nisu igrali na i- stim mjestima.

Pored njih, boje šibenskog drugoligaša branili su i Friga- nović, sa prosječnom ocjenom 6 (7 nastupa), Frkić 6 (3 nastu- pa), Sterijev 5 (3), Zaja 5,6 (6), Lovrić 5,7 (4), Stošić 5,3 i Šupe 6. (B)

Nogometne teme

Nogometni tereni na području šibenske komune miruju. Završeno je drugoligaško natjecanje, a prestale su i borbe u podsaveznom prvenstvu. Šibenski drugoligaš postigao je osvaja- njem četvrtog mjesta izvanredan uspjeh. Jesenska trka za bodove u Nogometnom podsavezu Šibenik završila je uvjerlji- vim trijumfom Rudara iz Siverića. Do susreta i prvenstvenih okršaja u proljeće ostaje još dosta vremena. U tom razdob- lju momčadi će nastojati da »nabiju« formu i startaju što uspješnije.

Da li su akteri nogometnih zbivanja zadovoljili svoje mno- gobrojne navijače. Što se tiče šibenskog drugoligaša, tu su mišljenja nepodijeljena - izvan- redan uspjeh! Neke momčadi u podsaveznom prvenstvu nisu, međutim, zadovoljne postignu- tim plasmanom. Ne »obaziruću« se na te jadikovke, obratili smo se Bošku Karadoli, tajniku No- gometnog podsaveza Šibenik, i Zvonku Tedlingu da ocijene pre- teklu sezonu.

BOSKO KARADOLE:
»U od- nosu na prošlu sezonu, jesenske prvenstvene utakmice donijele su neusporedivo kvalitetniji no- gomet. Promatrajući susrete, uočio sam nekoliko mladih igra- ča koji nagovještavaju da će se, budu li ustrajno radili, razviti u dobre nogometaske. Inače, Rudar iz Siverića je najkompletnija momčad. Ta ekipa ima stručnog trenera i uspjeh nije nikoga iz- nenadio. Mislim da bi Rudaru

mogao uspjeti napor da se po- vrati u Dalmatinsku nogometnu zonu. Što se tiče suđenja, mis- lim da je ono u ovom prvenstvu bilo veoma dobro. Susreti su protekli bez incidenata, što, na žalost, prošlih godina nije bio slučaj. Jedini vrući teren bio je onaj u Tribunju, a razlog su pretemperamentni gledaoci. Steta je što u prvenstvu ne učestvuje momčad Poleta iz Zabl- ača. Nakon ispadanja iz Dalma- tinske nogometne zone, kola su nepotrebno pošla nizbrdo. Uvje- ren sam da bi njihovim pris- tvom porastao kvalitet nogome- ta u podsaveznom prvenstvu.«

ZVONKO TEDLING:
»Postig- li smo više nego što smo se na- dali. Proletni raspored nam je sklon. Na svome terenu dočeku- jemo »glavne«, i mislim da ne- ćemo izgubiti naše simpatize- re. Cilj nam je da očuvamo čet- vrto mjesto. Nadam se da će- mo u tome uspjeti. (B)

JUNIORI KUCAJU NA VRATA PRVE MOMČADI

Dobri nogometas

Ovojesenske drugoligaške borbe potvrdile su da je ru- kovodstvo »Sibenika« dobro uradilo kad je dres prve momčadi povjerilo nekolicini juniora. Superba, Zaja, Bakmaz, Lovrić i Ninić dostojno su branili boje našeg predstavnika, tako da se odlazak nekolicine standardnih prvotimaca uopće nije osjetio.

Taj probitačan korak dao je još više poleta drugovima koji se brinu o juniorskoj ekipi NK »Sibenika«. A to su: Stojko Mile- ta, Macanović i Bego. Pod nji- hovim rukovodstvom ove godine vježba dvadesetak talentiranih mladića. Svi oni revno izvršava- ju naređenja stručnog štaba. Sadašnju ekipu juniora šib-enskog drugoligaša, uz ostale, sačinjavaju: Gojanović, Brajko- vić, Barešić, Macanović, Ercego- vić, Ninić II, Mikulandra, Krič- ka, Blažević, Zaninović, Pajdek, Bogdanović i Murer. Neki od njih pokazuju izraziti talent, pa se vjeruje da će, nastave li oz- biljnim radom, već iduće godi- ne obučiti dres prvog tima. To su u prvom redu Brajković, Ninić II, Macanović i Blažević.

Ti mladići pokazali su već i ove godine svoju vrijednost, pla- sirajući se u finale Jugo-kupa za juniore na području Dalmacije. Upitan da kaže nekoliko riječi

o sadašnjem juniorskom sasta- vu, trener Stojko Mileta je re- kao:

— Mislim da se od većine sa- dašnjih juniora može očekivati dobra nogometna »žetva«. Naš klub je odvajkada svoje redove popunjavao mladima iz ju- niorskog sastava, pa vjerujem da će NK »Sibenik« i od današ- nje generacije profitirati. Mla- dići ozbiljno shvaćaju trening, zalažu se, nastoje da steknu što- više znanja, i ja sam optimist. Nadareni su, kažem, ali još tre- ba da mnogo toga nauče. Budu li tako radili, »tajne« nogomet- ne vještine neće im ostati ne- poznate. (B)

MALI OGLASNIK

USELJIVU kuću prizemnicu sa vrtom prodajem u predjelu Mandalina. Za informacije o- bratiti se: Hugo Erceg, Tijes- no.

BIRO ZA PRIJEPISE I UMNOŽAVANJE „SOLID“

Svojim poslovnim prijateljima i mušterijama
ž e l i

SRETNU NOVU 1967. GODINU

OD SRIJEDE DO SRIJEDE

KINEMATOGRAFI

»SIBENIK«: jugoslavenska ki- noteka prikazuje američki film — ARSEN I STARE ČIPKE — Premijera špansko - talijan- skog filma — OSVETA U PUERTE CEDROSU — (31. XII do 4. I) Premijera američkog filma — KLEOPATRA — (5—15. I) »20. APRILA«: premijera ame- ričkog filma — NESTASNI DELFINI — (do 31. XII) Premijera francuskog filma — VIKEND U DENKERKU — (1—5. I) Premijera engleskog filma — DARLING — (6—8. I)

»TESLA«: premijera američkog filma — DIVLJA RIJEKA — (do 3. I) Njemački film — MEĐU JA- STREBOVIMA — (31. XII do 5. I) Premijera francuskog filma — ZANDAR IZ SAN TROPESA (6—8. I)

DEZURNE LJEKARNE

Do 30. XII — Varoš — Ulica bratstva i jedinstva. Od 31. XII do 6. I — Centralna — Ulica Borisa Kidriča. Od 7. do 13. I — Varoš — Ulica bratstva i jedinstva.

ROĐENI

Ive, Jose i Mare Lemac; Dra- žan, Gojka i Janje Perković; Snježana, Ante i Stane Storić; Marko, Jakova i Kate Ljubić;

Miljena, Nikole i Nade Dobrije- vić; Ante, Tudora i Kristine Go- leš; Ivica, Mate i Marije Klarić; Ivica, Stipana i Tone Burazer; Momir, Ilije i Marije Čolović; Lino, Ratka i Tanje Skroza; Ire- na Šime i Ivanke Uroda; Željko, Nikole i Milice Tanjga; Božidar, Ugleše i Ivanice Šubišić; Goran, Stevana i Nade Matejević i Ja- dranka, Dražena i Mande Bela- marić.

VJENCANI

Ratko Vrančić i Emilija Me- oćić; Vlada Gnjatić i Marija Ko- lombo; Marinko Zorčić i Ana Blaće; Branko Kovačević i Ži- vana Kovač; Milutin Jovanović i Mladenka Ježina.

UMRLI

Vica Radić, 39 godina; Šima

Janjić, stara 81 godinu; Ante Vročić, star 64 godine; Ruža Ste- gić, 48 godina; Mara Ercegović, stara 78 godina; Gnjatija Gnji- dić, 54 godine; Rade Trlaja, star 81 godinu; Đuro Lalić, star 65 godina; Božo Vulinović, star 71 godina i Marija Bukić, stara 70 godina.

SABRACAJNE VEZE

VLAKOVI

ZA ZAGREB u 9.45, 19.04 (pri- jelaz u Perkoviću — preko Like) i 22.42 sati (preko Bos- ne — direktna kola). ZA BEOGRAD u 19.04 sati (di- rektna kola). ZA SPLIT u 3.11, 6.51, 14.49, 19.04 i 22.42 sati. ZA KNIN u 6.31, 9.49, 14.49, 19.04 i 22.42 sati.

BRODOVI

RIJEKA — DUBROVNIK dolazak iz Rijeke četvrtkom u 3.25 sati, odlazak za Rijeku nedjeljom u 21.35 sati (vrijedi do 18. o- žujka 1967. godine).

AUTOBUSI

ZA ZAGREB u 19 sati (preko Rijeke). ZA DUBROVNIK u 5.15, 9.30 i 11.30 sati. ZA RIJEKU u 5.45, 7.45, 9.15, 9.45, 10.15, 13, 14.30, 16.30, 19, 22 i 23.30 sati. ZA SPLIT u 5.15, 6, 6.30, 7, 7.30, 8, 8.30, 9.30, 10, 10.30, 11, 11.30, 12, 12.30, 13.30, 14, 14.45, 16, 17, 17.15, 18.15, 18.30, 20.30 i 23.15 sati.

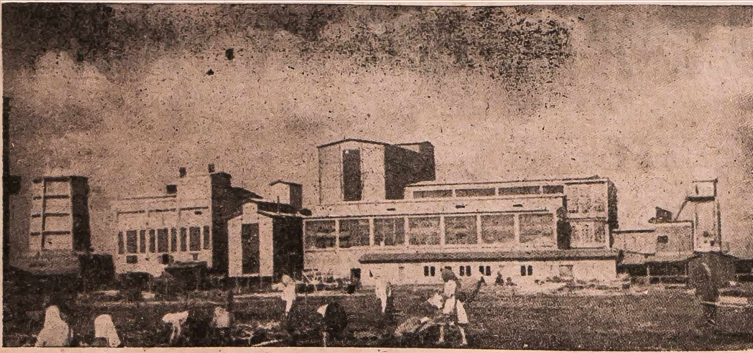
»SIBENSKI LIST«

Izdaje i štampa: Novinsko izda- vačko poduzeće »Štampa« Šibenik

Direktor: MIRKO KNEŽEVIĆ List uređuje redakcijski kolegij — Glavni i odgovorni urednik —

JOSIP GRBELJA

Uredništvo: Šibenik — Ulica Pe- tra Grubišića 3 — Telefon ured- ništva 25-62 — Rukopisi se ne vraćaju. — Mjesečna pretplata za SFRJ 200 (2) dinara, za inozemstvo 400 (4) dinara — Tekući račun: Služba društvenog knjigovod- stva — filijala Šibenik 346-1-8 — Telefon štamparije 22-28 i 29-53.

TVORNIČA LAKIH METALA
»BORIS KIDRIČ«
ŠIBENIK

sa svojim kvalitetnim proizvodima poznata je i izvan granica naše zemlje, a naročito privrednicima Evrope, Amerike, Azije i Afrike.

Č E S T I T A

- svim radnim ljudima,
- radnim kolektivima i
- narodima SFR Jugoslavije

Novu 1967. godinu

svim radnim kolektivima, ustanovama i nadležima, te narodima socijalističke Jugoslavije. Ujedno želi mnogo uspjeha u socijalističkoj izgradnji zemlje.

**Skupština
općine
Šibenik**

č e s t i t a
i ž e l i

SRETNU NOVU GODINU

OPĆINSKI KOMITET SK ŠIBENIK

- Organizacijama SK,
- Radnim ljudima naše zemlje
- Svim kolektivima, ustanovama i nadležima

Ž
E
L
I
M
O

sretnu Novu godinu

OPĆINSKI ODBOR SSRN ŠIBENIK

OPĆINSKI KOMITET SAVEZA OMLADINE ŠIBENIK

MLADIM
LJUDIMA
NAŠE
SOCIJALISTIČKE
JUGOSLAVIJE

ŽELIMO

Sretne Novogodišnje praznike

SVIM NARODIMA SOCIJALISTIČKE
JUGOSLAVIJE I SVIM ČLANOVIMA
I ORGANIZACIJAMA SSRNJ

Skupština općine DRNIŠ

č e s t i t a

NOVU 1967. GODINU

I ŽELI VAM DALJNJE
USPJEHE U IZGRADNJI
NAŠE ZEMLJE

ŽELIMO

**SRETNU NOVU
1967. GODINU**

OPĆINSKO SINDIKALNO VIJEĆE ŠIBENIK

- RADNIM LJUDIMA,
- RADNIM KOLEKTIVIMA I
- SVIM SINDIKALNIM ORGANIZACIJAMA

čestitamo

NOVU 1967. GODINU

Poduzeće »KAMENAR«
Š i b e n i k

Poduzeće za niskogradnju

Svim radnim ljudima Šibenika

čestita

Novu 1967. godinu

„vodovod i kanalizacija“
Š I B E N I K

OBAVLJA

sve radove na vodovodnim instalacijama, kanalizacijama za treća lica i uvodi nove priključke preko svoje servisne službe

Svim radnim kolektivima i narodu šibenske općine

čestita i želi

sretne novogodišnje praznike

„Šubićevac“ - ugostiteljsko poduzeće
Š i b e n i k

čestita vam

Novu 1967. godinu

poduzeće
„čistoća“
š i b e n i k

svim radnim ljudima naše zemlje čestita

NOVU 1967. GODINU

„sabirač“ š i b e n i k

želi radnim ljudima daljnje uspjehe u izgradnji zemlje i čestita im

NOVU 1967. GODINU

AUTOTRANSPORTNO PODUZEĆE - ŠIBENIK

PODUZEĆE ZA PREVOZ PUTNIKA I ROBE.

Koristite naše udobne autobuse za putovanja. Za sve informacije putničke službe obratite se na telefon 26-28

čestitamo vam

Novu godinu

„K o r n a t“

TRGOVAČKO PODUZEĆE - ŠIBENIK
NA VELIKO I MALO

POSLUJE: tekstilom, aparatima i potrepštinama za domaćinstvo; namještajem, šivaćim strojevima, biciklami, bojama, lakovima i priborom, te galanterijskom robom

Radnim kolektivima i narodima naše zemlje

čestita

Novu 1967. godinu

i želi mnogo uspjeha u radu

„krka“ š i b e n i k

poduzeće za promet i preradu žitarica

čestita

Novu godinu 1967.

svim građanima socijalističke Jugoslavije

„Revija“

PODUZEĆE ZA IZRADU I PRODAJU ODJEVNIH PREDMETA

Š I B E N I K

koristite naše proizvode i naše usluge

čestitamo vam

NOVU 1967. GODINU

„Primošten“ privredno poduzeće Primošten

koristite naše turističke i druge usluge uz pristupačne cijene

čestitamo vam

i želimo sretnu NOVU GODINU

„izgradnja“ građevinsko poduzeće Šibenik

IZVODI

sve vrste građevinskih radova - visokogradnje, niskogradnje, industrogradnje, hidrogradnje, te projektira u vlastitom projektnom birou

svim radnim ljudima naše zemlje čestitamo i želimo

sretnu Novu 1967. godinu

RIBARSKI KOMBINAT „KORNAT“ Šibenik

Svojim potrošačima i građanima naše zemlje čestita

NOVU 1967. GODINU

kino poduzeće - šibenik

radnim ljudima i svojim posjetiocima

želi

sretne novogodišnje praznike

„tkanina“ trgovačko poduzeće š i b e n i k

Svim svojim potrošačima

čestita

Novu godinu

„IVO VODOPIJA-SREČKO“ BETINA

Svim poslovnim prijateljima i građanima naše zemlje čestita

Novu 1967. godinu

„Brodoservis“ zanatsko poduzeće Š i b e n i k

svim građanima šibenske općine

čestita

Novu 1967. godinu

TRANSJUG
MEĐUNARODNA ŠPEDIČIJA

FILIJALA ŠIBENIK

MEĐUNARODNO OTPREMNIŠTVO,
PREUZIMA:

sve otpremničke poslove u uvozu i izvozu, tranzitne i prekomorske transporte — sve otpreme u tuzemnom prometu. Posreduje: kod poslova osiguranja transporta — kod carinjenja robe — unajmljivanjem brodskog prostora i agencijskog poslovanja. Korespondenti i poslovne veze u svim zemljama sa kojima SFRJ obavlja razmjenu robe.

Svim radnim ljudima i svojim komitentima čestita

NOVU 1967. GODINU

„vinoplod“
vinarija šibenik

proizvodi, doručuje i prodaje sve vrste dalmatinskih vina i rakije na veliko, i preko svojih prodavaonica u Šibeniku, Rijeci i Zagrebu na malo. Prerađuje višnje, smokve i ostale plodove.

č e s t i t a

NOVU 1967. GODINU

»mesopromet« šibenik

SNABDIJEVA

potrošače preko svojih prodavaonica mesom i mesnim prerađevinama svih vrsta. Na veliko snabdijeva ustanove i ugostiteljske objekte u Šibeniku i okolici.

povodom **NOVE GODINE**

Svojim mušterijama i radnim kolektivima želi daljnje uspjehe u socijalističkoj izgradnji

„ISHRANA“
ŠIBENIK

čestita

Novu 1967. godinu

»SLOGA«

trgovačko poduzeće Šibenik

snabdijeva na veliko preko svojih skladišta, uz najpovoljnije uvjete, maloprodavačku mrežu bogatim asortimanom industrijske i prehrambene robe, te reprodukcijom materijalima za poljoprivredu.

Svim radnim kolektivima i narodima

Jugoslavije čestita

NOVU 1967. GODINU

PODUZEĆE ZA IZVOZ DRVETA Sarajevo

»ŠIPAD«

SAMOSTALNI POGON ŠIBENIK

čestita

Novu 1967. godinu

OBAVLJA

sve manipulacije drvetom i drvenim prerađevinama oko uskladištenja i otpreme u inozemstvo za račun »ŠIPADA« Sarajevo i ostalih komiteta. Raspolaze velikim skladišnim prostorom.

PAK

poduzeće za metalne konstrukcije - Šibenik

povodom

NOVE GODINE 1967.

želi radnim ljudima mnogo uspjeha u socijalističkoj izgradnji naše zemlje

VETERINARSKA STANICA
ŠIBENIK

čestita **NOVU GODINU**
svim poslovnim prijateljima šibenske komune

„Zelenila“

ŠIBENIK

KOMUNALNA USTANOVA ZA HORTIKULTURU

čestita i želi vam sretnu

Novu 1967. godinu

„STOLAR“ obrtno poduzeće Šibenik

ČESTITA VAM
NOVU 1967. GODINU

PODUZEĆE ZA CESTE
ŠIBENIK

SVIM RADNIM LJUDIMA I KOLEKTIVIMA
NAŠE SOCIJALISTIČKE DOMOVINE

ČESTITA

NOVU 1967. GODINU

„JADRAN“

transportno poduzeće Šibenik

ČESTITA

NOVU GODINU

želeći daljnje radne uspjehe

OBAVLJAMO

poslove oko utovara, istovara i uskladištenja svih vrsta robe. Primamo i otpremamo svakovrstu robu kopnom i morem, raspoložemo vlastitim pokrivačima, te obavljamo prijevoz kamionima i traktorima.

„ŠIBENKA“ ŠIBENIK

Tvornica leda i bezalkoholnih pića

ČESTITAMO

Novu 1967. godina

„RIVIJERA“
hotelsko - turističko poduzeće Šibenik

Svim svojim poslovnim prijateljima i građanima SFRJ čestita i želi

Sretnu Novu 1967. godinu

»NAPRIJED«
SOBOSLIKARSKA ZADRUGA - ŠIBENIK

— vršimo sve usluge soboslikarskih radova —

čestita vam

NOVU 1967. GODINU

PODUZEĆE „LUKA“ ŠIBENIK

OBAVLJA sve vrste poslova oko izvoza - uvoza i razvoza, te skladištenja i osiguranja svih vrsta robe

Svim kolektivima i radnim ljudima naše zemlje

čestita

NOVU 1967. GODINU

Komunalni zavod za socijalno osiguranje ŠIBENIK

Radnim ljudima socijalističke Jugoslavije želi mnogo uspjeha u radu povodom

NOVE 1967. GODINE

medicinski centar šibenik

POVODOM

Nove 1967. godine

želi radnim ljudima mnogo uspjeha u socijalističkoj izgradnji zemlje

„PLAVINA“

trgovačko poduzeće Šibenik

snabdijeva područje grada i općine voćem, povrćem i jajima

Svim radnim organizacijama i sindikalnim podružnicama

čestita

NOVU 1967. GODINU

CENTAR ZA SCENSKU KULTURU I FESTIVAL DJETETA ŠIBENIK

radnim ljudima šibenske općine

čestita i želi

ugodne novogodišnje praznike

Tvornica elektroda i ferolegura Šibenik

Svim radnim ljudima i kolektivima naše zemlje

čestita

Novu 1967. godinu

OBRITNO PODUZEĆE „DANE RONČEVIĆ“ ŠIBENIK

Radnim ljudima šibenske općine

čestita i želi

sretnu Novu godinu

„Slobodna plovidba“ Šibenik

Radnim ljudima naše komune, svim našim pomorcima i njihovim obiteljima

čestita i želi

sretnu Novu 1967. godinu

Jadranska banka Šibenik

svim građanima našeg grada i građanima socijalističke Jugoslavije

svim korisnicima naših usluga i radnim organizacijama

čestitamo.

NOVU 1967. GODINU

Poljoprivredna zadruga „Jedinstvo“ Šibenik

svim zadrugama i poslovnim prijateljima, kao i svim trudbenicama čestitam o

NOVU 1967. GODINU

»TEHNOMATERIJAL« TRGOVAČKO PODUZEĆE - ŠIBENIK

čestita vam

Novu 1967. godinu
i želi mnogo uspjeha u radu

„Elektra“ Šibenik
POGON „ELEKTRODALMACIJE“ SPLIT

Svojim potrošačima i svim radnim ljudima šibenske komune

čestita

NOVU 1967. GODINU

- komunar -

zanatsko uslužno poduzeće Šibenik
za građanstvo i radne organizacije vršimo sve zanatske usluge

čestitamo vam

NOVU 1967. GODINU

Osiguravajući zavod Šibenik

osigurajte kod nas vašu imovinu i vaše živote

sretna vam

Nova 1967. godina